

Otrdiena ● 2016. gada 29. novembris

CENA abonentiem 0,53EUR
tirdzniecībā 0,65EUR

Nedienas ar PVN

13.

Īsziņas

Divi pasākumi muižā

3.decembrī plkst. 10.00 Balvu muižā notiks Starptautiskajai Invalīdu dienai veltīts pasākums. Savukārt pāris stundas vēlāk - plkst. 16.00 Balvu muižā pulcēsies sportisti un kultūras darbinieki pasākumā "Mūsu lepnums", kur apbalvos čaklākos un labākos mūspuses ļaudis.

Tiem, kuriem ir idejas

7.decembrī biznesa ideju autori un jaunie komersanti aicināti uz individuālām konsultācijām par pieejamo atbalstu reģionālo biznesa inkubatoru programmā un to, kā savu biznesa ideju pārvērst par veiksmīgu biznesu. Konsultācijas notiks, sākot no plkst. 10.00 Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrā, Vidzemes ielā 2b, Balvos. Atgādinām, ka biznesa ideju autoriem, kuri vēlas attīstīt savu uzņēmējdarbību, kā arī jaunajiem komersantiem pieejams atbalsts Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) izveidotajos biznesa inkubatoros.

Diskutēs par reģionālo mediju nākotni

1.decembrī reģionālo mediju pārstāvji, tostarp "Vadugums" žurnālisti, aicināti uz Preses brīvības dienas svinībām Rīgas Ekonomikas augstskolā, kur klātesošos uzrunās pasaulē pazīstamais latviešu izcelsmes žurnālists Pēteris Greste (strādājot "Al Jazeera", 2013.gada decembrī kopā ar vēl diviem šīs raišsabiēdrības darbiniekiem viņš tika aizturēts, bet 2014.gada jūnijā notiesāts uz septiņiem gadiem cietumā. Par šo spriedumu Ēģiptes valdība izpelnījās plašu rietumvalstu nosodījumu, jo to uzskata par politiski motivētu). Tāpat žurnālisti spriedis par reģionālās preses tiesībām izdzīvot mūsdienu apstākļos, kā arī iepazīsies ar laikraksta "Bauskas Dzīve" pieredzi tiesvedībā. Plānots, ka pasākumā piedalīsies "Vadugums" redaktors E.Gabranovs un redaktora vietniece S.Karavoičika.

Spēlēs zolīti

6.decembrī plkst. 18.00 kultūras centrā "Rekova" notiks Viļakas novada atklātā čempionāta zolītē 1.kārta (2.kārta - 13.decembrī, 3.kārta - 20.decembrī).

Nākamajā adugunī

- **Ministrs spiež roku**
Pasniedz apbalvojumus
- **Nekad nesaki 'nekad'**
Vieni brauc projām, citi - atgriežas.

DĀVANA JUMS!

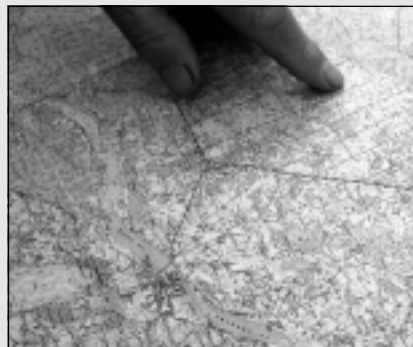
Vadugums 2017

Jau top piecpadsmitais "Vadugums" kalendārs! Visā Latvijā turpinās "Latvijas Pasta" abonēšanas kampaņa nākamajam gadam, kuras laikā iespējams abonēt vairāk nekā 700 izdevumus, tostarp Ziemeļlatgales laikrakstu "Vadugums". Cienot savus lasītājus, arī nākamā gada sākumā katrs 2017.gada mūsu laikraksta abonents, kurš avīzi abonēs līdz šī gada **23.decembrim**, dāvanā saņems krāsaino sienas pārliekamo kalendāru "Vadugums-2017"! *Kalendārs otro gadu pēc kārtas top sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem un jau nodots drukāšanai Rēzeknē.*

Skolēni mācās būt iecietīgi.

6.lpp.

Kubulu ceļu karte.

8.lpp.

Līdz LATVIJAS simtgadei
721 diena!

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Pirmdienā iesākās ar redakcijas kolektīvam uzņēmēju ballē pasniegtās balvas apskati un sarunām par nupat aizvadīto pasākumu Kubulos. Mums šī pateicība bija pārsteigums. Žurnālisti diemžēl nav starp to profesiju cilvēkiem, ar kuriem vēlas draudzēties, kur nu vēl izklāstīt kādus *noslēpumus*, kas, ej nu zini, var nākt par sliktu pašam to atklājējam. Ne velti ierasts gājiens, aicinot uz interviju, ir žurnālistam noteikti pajautāt: "Bet par ko jūs rakstīsiet?" Mēs rakstām par to, kas notiek sabiedrībā, stāstām par cilvēkiem, viņu darbiem un sapņiem. Lai arī grūti sevi uzskatīt par nez kādu varu, publicētajam vārdam tomēr ir savs spēks un ietekme. Tādēļ nominācija "Novada tēla popularizētājs" ir mūsu laikraksta darbības patiesi raksturojums. Paldies, kuri to saskatīja un akcentēja!

Reģionu žurnālistiem šodien neklājas viegli. Viens otrs vietējais izdevums jau beidzis pastāvēt, citi pievelk jau tā ciešo jostu un cer, ka nodzītā mašina izturēs vēl vienu gadu. Algas pielikumam simtos eiro (pat ne desmitos) viņi neuzdrošinās redzēt pat sapnī. Tāpēc priecājamies par lasītāja no sirds teiktu "Paldies!" un sirsnīgajiem aplausiem, kas "Vadugunij" skanēja uzņēmēju gada ballē. Paldies!

"Mēs iznīcinām pasauli... Nedariet to!"

Pirms izstādes atklāšanas. Uz to ieradās 6.c klase (foto) no Balvu pamatskolas. Ketija Mozule zināja teikt, ka savulaik pastmarkas krājis viņas tētis: "Mamma krāja konfekšu papīriņšus. Ko es? Man ir 16 eņģeliši."

Edgars Gabranovs

Balvu novada Centrālajā bibliotēkā joprojām skatāma jauka filatēlijas izstāde, kuru atklāja pagājušajā nedēļā pastmarku īpašniekam, pedagogam, fotogrāfam un māksliniekam Nikolajam Gorkinam klātesot. Izrādās, aizraušanos ar pastmarku krāšanu viņš sāka dēlu dēļ, kad mājās ieraudzīja aptuveni 50 markas.

Pazīst kā Niku

Kad *āķis bija lūpā*, skolotājs mērķtiecīgi pievērsās nevis dažādu marku kolekcionēšanai, bet tieši dzīvniekiem, mākslas darbiem un kosmosam. Vēl viens pluss, kā uzskata pedagogs, ir tas, ka kolekcionēšana mudināja dēlus pievērsties latīņu valodai, jo bija nepieciešams pārtulkot, piemēram, dzīvnieku nosaukumus. Kāpēc mūsupusē pazīstamais Niks veltīja pāris gadus marku kolekcionēšanai? Pirmkārt, kā pats atzīst, viņu interesējuši dzīvnieki, kuri diemžēl nereti ir uz izžušanas sliekšņa. Sarkanās grāmatas statistika liecina šausminošus faktus, proti, pagājušā gadsimta sākumā uz zemes izzuda viena dzīvnieku suga gadā. Šobrīd situācija ir vēl bēdīgāka – tagad vidēji viena suga izzūd katru dienu! 40 pēdējos gados, kā liecina pasaules dabas fonds, pasaules dzīvnieku skaits samazinājies gandrīz par 60%, tajā skaitā dzīvnieku populācijas, kas dzīvo saldūdeņos, samazinājušās par 80%. "Vai nav laiks apstāties? Mēs iznīcinām pasauli... Nedariet to!" uzsvera pedagogs, mudinot noskatīties video sižetu jeb himnu dabai. Otrkārt, kolekcionārs izvēlējies krāt pastmarkas ar pasaules diženu autoru mākslas darbiem. "Tā taču ir unikāla iespēja būt uz 'tu' ar lielo mākslu," ir pārliecināts Niks.

Bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja Ingrīda Supe, uzrunājot klātesošos, atzina, ka šī brīža sajūta ir tāda, ka bibliotēkā turpinās valsts svētku pasākumi: "Svētkos mēs parasti domājam par cilvēkiem, par viņu sasniegumiem. Šodien tiekamies ar mūsu lepnumu. Ir cilvēki, kuri spēj aizraut. Viņiem ir ļoti daudz interešu, viņi tās izkopi un centīgi strādā pie savas pasaules pilnveidošanas. Tāds mums ir skolotājs Niks." Bibliotēkas vadītāja Ruta Cibule māksliniekam dāvāja kaklasaiti paskaidrojot, ka Nikolajs ir kungs, kuram pietāv nēsāt kaklasaites.

Kāpēc vajadzīgas markas?

Kolekcionārs atklāja, ka bibliotēkas apmeklētājiem ir iespēja vienlaikus iepazīties ar divām izstādēm. Viņš pastāstīja, ka kolekcionāri, kuri meklē pastmarkas, nav radījuši savas kolekcijas: "Rakstība sāka attīstīties pirms 10 tūkstošiem gadu. Mūsdienu pastmarkas sāka izgatavot tikai pirms vairāk nekā 100 gadiem – 1840.gadā. Kāpēc markas vajadzīgas? Lai nosūtītu vēstules. Uz katras markas noteikti jābūt norādītai valstij, gadam un vērtībai. Ar vēstulēm nav tik vienkārši. Kāds izglītots vīrs draugam savulaik rakstīja: "Piedod par tik garu vēstuli. Īsāku uzrakstīt nebija laika." Kāpēc viņš tā rakstīja? Tāpēc, ka, rakstot vēstuli, nepieciešams domāt. Jūs telefonā runājat: "Ppļam, pļam, pļam." Rakstot

Šobrīd situācija ir vēl bēdīgāka – tagad vidēji viena suga izzūd katru dienu!

Vai jaunieši raksta vēstules mammām? Kad skolotājs Niks skolēniem pajautāja, kad pēdējoreiz jaunieši uzrakstījuši kaut vienu vēstuli savai mammai, atsaucās tikai viens skolēns.

vēstuli, savai sirdij jāpajautā, ko es gribu pateikt." Kopā ar jauniešiem kolekcionārs noskaidroja, cik tālu vienu no otras būvēja pasta nodaļas. Tāpat arī to, ka attālumu, piemēram, no Balviem līdz Gulbenei mēra no vietas, kur atrodas pasta nodaļas.

Pietiek iznīcināt pasauli

Mudinot skolēnus un pieaugušos apskatīt pastmarkas ar dzīvniekiem, N.Gorkins vairākkārt aicināja padomāt par dabu,

tās saudzēšanu. Tautjāts, cik ilgā laikā izveidojis savas kolekcijas, kolekcionārs sprieda, ka tie bijuši kādi divi gadi. Tiesa, sieva Edīte piebilda, ka tomēr ilgāks laiks pagājis. Vīra kungam nācās atzīt, ka nereti, braucot no Rīgas, *pazaudējis* prēmijas pastmarku veikalā. "Paldies sievai par sapratni," viņš piebilda. Tāpat skolotājs pastāstīja pamācošu gadījumu: "Kāda meitene vaimanāja, ka vajadzīgs sunītis. "Vajag! Vajag! Vajag!" viņa vaimanāja. Vajadzēja... vienai dienai, jo ar sunīti meitene nevēlējās pastaiģāties. Piesiets ķēdē, tas nīkuļoja. Katrai dzīvai radībai vajadzīgs dzīves draugs. Sievas kundzei nereti jautāju, vai mūsu mājā ir trešā dvēsele? Domāju, ka tikai es to jūtu, bet tā tas nav. Mūsu kaķis, ko saucam par Košku, cilvēkus izjūt un saprot. Tad, kad mums sāp, kaķis pienāk un uzguļ sāpošai vietai. Mūsu rajonā savulaik dzīvoja lidojošās vāveres. Kāpēc to vairs nav? Lai vāvere dzīvotu, tai nepieciešams vecs koks. Ziloņus šauj ilknū dēļ. Tīģerus šauj, jo tie ēd aitas. Ja nošauj tīģeri, vai aitu ir vairāk? Amerikā savulaik masveidīgi šāva sumbrus tikai tāpēc, lai aizdzītu iezīmiešus. Mīliet dabu – atstāsim savu zemi skaistu kā dārzu nākamajam paaudzēm!"

Latvijā

Saeimas lēmums ir kļūdainis. Saeimas pieņemtais lēmums, ka uzņēmējiem sociālais nodoklis būs jāmaksā vismaz no minimālās algas, ir kļūda. Tādu uzskatu paudis Eiropas Parlamenta deputāts Artis Pabriks. Viņš atzina, ka arī "Vienotība" šajā gadījumā pieļāvusi milzīgu kļūdu, pieļaujot šādu regulējumu. Politikas izteicies, ka šāda veida sociālais nodoklis ir negodīgs pret mazajiem uzņēmējiem. Pabriks uzskata, ka iekšpolitikā nozīmīgi ir noteikt pēc iespējas mazāku nodokli nabadzīgajiem cilvēkiem, kā arī dot iespēju attīstīties tiem, kuri to vēlas – proti, mazajiem uzņēmējiem.

Ārsti bažijas par datu drošību. Ārstiem nav drošības, ka pacientu sensitīvie dati projektā e-veselība būs pietiekami aizsargāti. Tā paziņoja Ģimenes ārstu asociācijas vadītāja Sarmīte Veide. Viņa minēja, ka sistēma ir ļoti lēna un neērta. Tas atņem laiku ārsta sarunai ar pacientu. Turklāt vairākas prasības, kas tagad būs jānorāda, piemēram, darba nespējas lapā, ir liekas. Savukārt e-recepte pilnībā nav gatava darbam. Turklāt nav drošības, ka sensitīvie pacientu dati būs aizsargāti gan ar likumdošanu, gan šajā sistēmā. Sistēmā ievada ap 2 miljoniem iedzīvotāju datu, ko varēs apstrādāt ap 4000 ārstniecības iestāžu un 7000 ārstu, tāpēc šiem datiem būtu jābūt ļoti lielā drošībā.

Atklāj ierīces, kas nosūta to īpašnieku datus uz Ķīnu. Arī Latvijā atklātas Ķīnā ražotas ierīces, kas savu īpašnieku datus slepus nosūta uz serveriem Ķīnā. Astoņu valsts iestāžu darbinieku tālruņi slepus sūtījuši datus, tāpat Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novērošanas institūcija (CERT) kādā valsts iestādē atklājusi vairākus simtus Ķīnā ražotu novērošanas kameru, kam ražotājs ieprogrammējis iespēju pieslēgties no malas. Kā liecina novērojumi – defektīvās ķīniešu novērošanas kameras uzstādītas arī Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā. Sazināties ar Ķīnu bez saimnieka ziņas mēģinājuši tieši telefoni.

Par "Sēnīti" nav intereses. Par kādreizējā slavenā restorāna "Sēnīte" iegādi pagaidām nav izrādīta interese, atzinis bijušā restorāna "Sēnīte" līdzīpašnieks Atis Sausnītis. Ja neskaita "Sēnītes" iekļaušanu aizsargājamo valsts kultūras pieminekļu sarakstā, citu apgrūtinājumu bijušajam restorānam nav. Par "Sēnītes" pārdošanu atbildīgie nekustamo īpašumu jomas speciālisti joprojām meklē potenciālos pircējus, bet neviens no viņiem nav vērsies pie Sausnīša saistībā ar pircēju izrādītu interesi par objektu.

Būs nokrišņi un kļūs arvien aukstāks. Šonedēļ gaidāma snigšana un līdz ar decembri laiks kļūs vēl aukstāks.

(No ziņu portāliem www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Kā vērtējat sociālo apdrošināšanas iemaksu noteikšanu visām algām, tostarp par nepilnām slodzēm?

Viedokļi

Problēma ir nodokļu sistēmā kopumā

JĀNIS TRUPOVNIKS, 12. Saeimas deputāts

Vienkārši risinājumi nodokļu jomā vispār nemēdz būt. Bieži tiek runāts, ka Latvijā ir lielākais darba devēja nodokļu slogs Baltijā, taču jāsaprot, ka nedrīkst šauri raudzīties tikai uz vienu nodokļu veidu - jāvērtē viss kopums. Pārāk bieži nodokļu skaidrojumu sniedz Finanšu ministrija, lai gan, manuprāt, lielāka loma un

atbildība būtu jāuzņemas Valsts ieņēmumu dienestam.

Kā tas izskaidrojams, ka mūsu kaimiņu igauņu valsts budžets ir par aptuveni 22% lielāks nekā Latvijai, lai gan iedzīvotāju skaita ziņā mēs esam bagātāki?

Saprotams, ka problēma nav tikai mikronodokļi, bet visā nodokļu sistēmā kopumā. Jau pašlaik Finanšu ministrija veic nodokļu sistēmas revīziju gan no budžeta, gan tautsaimniecības viedokļa, un ir sagaidāms, ka valdība 2016. gada aprīlī nāks klajā ar jaunu koncepciju par nākotnes nodokļu politiku Latvijā. Nodokļiem būs jābūt konkurētspējīgiem, noteikti tādiem, kuri vienkāršo un veicina uzņēmējdarbību, bet nepieļauj brīvu improvizāciju un izkropļojumu.

MUN (mikrouzņēmuma nodoklis) gadījumā iecere un pieņemtais likums 2015. gadā bija labs (par ko arī iestājos un balsoju), vērst uz atbalsta sniegšanu jauniem uzņēmumiem. Bet mēs esam radoša tauta, jo šo sniegto iespēju sākām izmantot kā nodokļu optimizācijas - plānošanas shēmu. "Lursoft" aprēķinājis, ka no visiem Latvijas uzņēmumos strādājošajiem darbiniekiem 468,13 tūkstoši personu jeb 66,48% pagājušajā gadā strādājuši tieši mikro un mazajos uzņēmumos. Diemžēl mazie un

mikrouzņēmumi nav tie, kas dod vērtīgu un nemitu nodokļu maksājumu pienesumu valsts kopbudžetā. Reāli šis MUN režīms pastāvēs vēl divus gadus, minētie grozījumi palielinās mikrouzņēmumu darbinieku sociālo garantiju apjomu un ierobežos mikrouzņēmumu nodokļa režīma izmantošanu nodokļu plānošanas nolūkā. 2017. gadā VSAOI paredzēts veikt no objekta, kas vienāds ar trīs ceturtdaļām no 2017. gadā noteiktās minimālās mēneša algas. Savukārt, sākot ar 2018. gadu, VSAOI būs jāveic no pilnas minimālās mēneša algas, kas noteikta konkrētajā gadā, kā arī tiek samazināta mikrouzņēmuma nodokļu likme no 9% uz 5%. Reģionos šī uzņēmumu grupa faktiski pilda sociālo funkciju, iesaistot ģimenes locekļus ekonomikā, un pašvaldībai jebkura ekonomiskā aktivitāte atbalstāma un sekmējama.

Tagad nedaudz par valsts budžetu. Kopējā izdevumu daļa ir 8367,4 miljoni eiro, no kuriem 2,8 miljoni tiek novirzīti sociālajai aizsardzībai; 813,7 miljoni - veselības aizsardzībai; 678,2 miljoni - izglītībai; 449,7 miljoni - aizsardzībai un 575,1 miljons - sabiedrības kārtībai un drošībai. Tātad 33% no kopējiem izdevumiem ir vecuma pensijas, dažāda veida pabalsti - bezdarba gadījumā, darba nespējas lapas,

pabalsti māmiņām, invaliditāte utt. Vai tu būsi pietiekami sociāli apdrošināts šajos un citos gadījumos?

Ir ļoti labi piemēri tepat, Balvu rajonā, kur uzņēmējs nesūdzas par darbaroku trūkumu, bet ir citi, kuri nevar dabūt sev strādniekus. Salīdzinot atalgojumus šajos uzņēmumos, redzams, ka vienā algas pēc nodokļu nomaksas ir vairāk nekā 700 eiro, bet otrā tikai minimālās algas apmērā. Skaidri saprotams, kura uzņēmuma darbinieks ir sociāli nodrošinātāks. Reizēm nesamērīgi mazs atalgojums cilvēkam liek labāk izvēlēties pašvaldības pabalstu, nevis strādāt algotu darbu - par to bieži esmu dzirdējis.

Latvijā ir 70 000 cilvēku, par kuriem nav veikta sociālās iemaksas. Pēdējos gados šī tendence palielinās, un tas palielina sociālo spiedi. Valstij ir jābūt atbildīgai par saviem iedzīvotājiem. Lēmums par minimālajām sociālās apdrošināšanas iemaksām aizsargās cilvēku sociālo drošību.

Minimālo sociālo iemaksu noteikšanu no minimālās algas apmēra jau 2015. gadā, diskutējot par MUN, rosināja Latvijas Darba devēju organizācija. Toreiz organizācija pauda, ka tas ir sociāli atbildīgs un godīgu konkurenci veicinošs solis.

Rūpīgi iepazīstoties ar likumu, darba devēji redzēs, ka ir paredzēts pārejas periods, gan paredzēti izņēmumi, piemēram, par vecuma pensiju saņēmējiem, gan pirms pensijas vecumā esošajiem darba ņēmējiem, I un II invalīdiem.

Ja nekas nelīdzēs, griezīsimies Satversmes tiesā

TATJANA BERNHARDE, Cēsu uzņēmēju kluba pārstāve

2015. gada 30. novembrī valdība pieņēma grozījumus likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu", kuros izveidoja jaunu pantu 20.3, kas stāsies spēkā 2017. gada 1. janvārī. Grozījumu rezultātā uzņēmējiem, kuri nodarbina darbiniekus nepilnu darba laiku, būs jāmaksā par viņiem valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi (VSAOI) no minimālās algas. Jāsaprot, ka šie likuma grozījumi skars mazos uzņēmējus, jo ekonomiskā situācija neļauj nodarbināt darbiniekus pilnu darba laiku - pašizmaksas

aprēķini, nepietiekams pircēju, pakalpojumu ņēmēju skaits un citi iemesli.

Šī likuma grozījumu norma ir jāatceļ, jo tā var iznīcināt mazo uzņēmēju, radot nevienlīdzīgu konkurenci, liedzot veikt uzņēmējdarbību neadekvāto nodokļu pieauguma dēļ.

Lūk, tikai daži aspekti par iespējamām sekām. Mazo uzņēmēju *iedzišana stūrī*, mudinot atbrīvot no darba nepilna laika nodarbinātos, papildinot ar viņiem bezdarbnieku rindas; riskēt un piesaistīt darbiniekus nelegāli, bez darba līgumiem, gadījumos, kad rodas papildus nepieciešamība pēc tiem īsos laika periodos. Radīsies visu nodokļu maksājumu kavējumi, jo ienākumu apgrozījums uzņēmējiem nepieaug, pieaug tikai nodokļu slogs. Tikus likvidēti mazie uzņēmumi, izbeigta uzņēmējdarbība un būtiski pieaugs darba meklētāju skaits ārpus Latvijas. Mazo uzņēmēju izbraukšana no valsts samazinās jau tā kritisko iedzīvotāju masu, jo varbūtība, ka Latvijas uzņēmējs var veiksmīgi darboties arī citās valstīs, nozīmē to, ka viņš aizbrauks ar ģimeni. Iepriekšminēto argumentu rezultātā samazināsies gan mazo uzņēmējdarbības veicēju skaits, gan patērētāji.

Mazo uzņēmumu dibinātāji ir ierobežoti laika un iespēju ziņā, jo viņiem jānodrošina sava saimnieciskā darbība. Šādā uzņēmumā īpašnieks pilda virkni pienākumu, kas lielākos uzņēmumos deleģēti vairākiem darbiniekiem

(apkopēji, grāmatveži, zāģu operatori). Ņemot vērā to, Cēsu uzņēmēju klubs aicināja Ministru prezidentu, finanšu ministri, Saeimu izņemt no likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 20.3 pantu un attiecināt to arī uz likuma "Par mikrouzņēmumu nodokli" tiesisko regulējumu attiecībā uz VSAOI maksājumiem. Cēsu uzņēmēju klubam pievienojās 39 citu pilsētu uzņēmēju klubi. Aktīvi cīņā par minētās normas atcelšanu iesaistījušās nevalstiskās organizācijas, tajā skaitā Latvijas Juristu apvienība, Samariešu fonds, Latvijas Pilsoniskā alianse.

Lai arī sākotnēji publiskajā telpā ministri bija noliedzoši jautājumā par minētā likuma grozīšanu, tagad izveidota Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas darba grupa, kurā piedalās arī Cēsu uzņēmēju klubs, nevalstiskās organizācijas, Tirdzniecības un rūpniecības kamera. Šobrīd Finanšu ministri publiskajā telpā norādījusi, ka valdība ir gatava mainīt sociālās grupas likuma izņēmumus. Bet jānorāda, ka tas nerisina jautājumu pēc būtības. Kā jau iepriekš minēts, likuma grozījumi ierobežo indivīda - uzņēmēja - tiesības veikt uzņēmējdarbību, jo, maksājot atšķirīgu un lielāku VSAOI maksājumu procentuālo likmi, kā arī veicot VSAOI maksājumu par nepadarītu darbu, tiek būtiski palielināta uzņēmēja pašizmaksa, tādējādi radot nevienlīdzīgus apstākļus starp uzņēmumiem, kuri nodarbina nepilnu darba laika nodarbinātos, un

uzņēmumiem, kuri nodarbina pilna darba laika nodarbinātos.

Interesanti ir arī tas, ka likuma grozījumu anotācijas dokumentos nav atrodams samērīguma principa izvērtējums, kas pats par sevi norāda, ka izpaliek vērtējums par to, kādu labumu no šiem likuma grozījumiem iegūs sabiedrība, kādu sliktumu - indivīds, kura tiesības tiek ierobežotas - šajā gadījumā uzņēmējs.

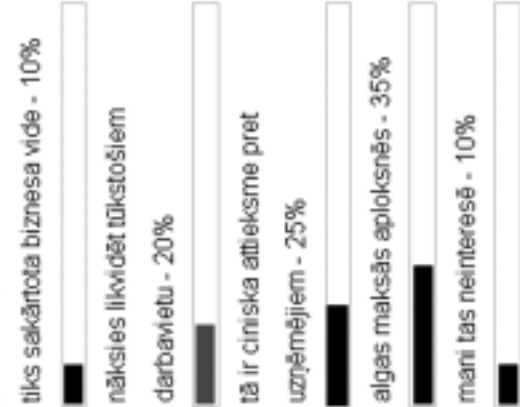
"Providus" rīkotajā diskusijā Eiropas Parlamenta deputāts Artis Pabriks norādījis, - Saeimas pieņemtais lēmums, ka uzņēmējiem sociālās iemaksas būs jāmaksā vismaz no minimālās algas, ir kļūda. Taču politiķi lēnām, bet tomēr mēneša laikā mainījuši savu nostāju atzīstot, ka grozītajā likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 20.3 pantā kaut kas īsti nav kārtībā. Ceru, ka viņi būs saprātīgi un atceļ šo normu, kaut vai sākotnēji apturot, lai izvērtētu visus 'par' un 'pret', vēlreiz iedziļinoties aprēķinos un veicot samērīguma izvērtējumu. Pretējā gadījumā Cēsu uzņēmēju klubs kopā ar citiem aktivistiem būs spiests griezties Satversmes tiesā, lai aizstāvētu savas intereses. Tādā gadījumā centīsimies panākt, lūk, ko: ja Satversmes spriedums būs labvēlīgs uzņēmējiem, tad valstij nodarītos zaudējumus vainīgajām personām (personas, kuras piedalījušas *brāķa* likuma izdošanā) būs personīgi jāatmaksā budžetā valstij noteiktie zaudējumi.

Viedokļus uzklusija S. Karavoičika

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat sociālo apdrošināšanas iemaksu noteikšanu visām algām, tostarp par nepilnām slodzēm?

Balsis kopā: 20

Sumina Balvu novada darbarūkus

Ik gadu novembra nogalē Balvu novada pašvaldība sadarbībā ar Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centru godina uzņēmējus. Šogad Kubulu kultūras namā ziedus, piemiņas balvas un laba vēlējumus saņēma 16 nominanti.

Pirms pasākuma. Balles viesus pie ieejas Kubulu kultūras nama zālē laipni sagaidīja Balvu pamatskolas pedagoges un bērni, kuri atgādināja, ka katrs no mums var izdarīt labus darbus. Viņi aicināja ziedot slimiem un nelaimē nonākušiem bērniem.

Kopā ar savējiem. SIA "Balvu maizīte" īpašnieks Andrejs Kindzulis atklāja, ka uz balli nācis, lai satiktos ar savējiem: "Šeit ir cilvēki, kuri uztur dzīvībai nepieciešamo asinsriti. Tie ir nodokļu maksātāji, kuri strādā, muguras liekdami." Jautāts, kā sagaidīs Ziemassvētkus, uzņēmējs mudināja Adventes laikā aizmirst visu slikto un izvirzīt jaunus, optimistiskus plānus. "Piedodiet tiem, kas Jūs aizvainojuši," viņš aicināja.

"Gada tirgotājs". SIA "Litiņa" vadītāja Lilita Aleksāne pastāstīja, ka uzņēmums 18.decembrī svinēs 20.dzimšanas dienu, un piebilda, ka veikalos Balvos un Viļakā katra prece ir ar mīlestību atgādāta, aplūkota un sakārtota: "Lai arī mēs esam dvēseliski un iekšēji sakārtotāki!"

"Jaunais uzņēmējs". Kristīne Ločmele pastāstīja, ka picērijā "Zebra" strādā 5 darbinieki, kur klientiem piedāvā 14 veidu dažāda izmēra picas. Viņa atklāja, ka apņicas strādāt citu labā: "Nāciet biznesā – tas ir to vērts!"

"Gada amatnieks". Mūspusē pazīstamais pulksteņmeistars Leons Belka neslēpa, ka ballē izjutis līdzīgas sajūtas, kā ejot uz barikādēm. Viņaprāt, cilvēkiem, kuriem viss ir slikti, negativisma cēlonis jāmeklē sevī, nevis citos. "Uzsmaidu, kad pie manis atnāk dusmīgs cilvēks.

Tāpat nereti nopērku konfektes, ar kurām uzcieņāju, piemēram, kāda veikala pārdevējus. Cienīsim un mīlēsim viens otru," viņš aicināja.

"Gada jaunais lauksaimnieks". Igoram Lazorenko no Vectilžas 2016.gads ir īpašs, jo, pirmkārt, viņš izveidoja zemnieku saimniecību "Ezeriņi". Otrkārt, 9.jūlijā iestūrēja laulības ostar. Saimniekot Igors uzsāka ar 4 govīm, kuras uzdāvināja vecāki. "Tagad man jau ir 43 galvas," viņš atklāja. Jāpiebilst, ka "Gada jaunais lauksaimnieks" pirms atgriešanās dzimtajā novadā paspēja pastrādāt gan Rīgā, gan Vācijā.

"Gada dedzīgākais zemnieks". Andrejs Ūbelis no Tilžas neslēpa, ka ir Latgales patriots. Viņš aicināja būt asiem un vienotiem kā zāģa zobiem.

"Stabils uzņēmums". Uzņēmuma SIA "Balvu Bilde" vadītāja Natālija Noskova aicināja uzņēmējus iegriezties "Balvu Bildēs", kur izgatavo foto, kā arī piedāvā citus pakalpojumus. Atliek piebilst, ka arī vaduguniešiem šis uzņēmums nav svešs. "Tie ir mūsu labākie un izpalīdzīgākie kaimiņi," vakara gaitā atzina "Vaduguns" redaktors Edgars Gabranovs.

"Gada sadarbības partneris". Zemnieku saimniecības "Kotiņi" īpašnieks Aldis Ločmelis (foto – no labās) jokoja, ka, nākot uz balli, pārskatījis savu *plauktiņu* un līdzī nēmis vislabāko noskaņojumu. Lūgts atklāt, kas vēl *plauktiņā* atrodas, Aldis paskaidroja, ka tur mājō dažādas domas, pārdomas un izjūtas. Tiesa, labvēlīgo vairāk. Līdzīgā noskaņā viņš sprieda, kā nākamgad pašvaldību vēlēšanās izvēlēties visgodprātīgākos tautas kalpus: "Balsojiet par tiem, kuri rīko koncertus regulāri, nevis četros gados reizi."

Namatēvs. Kubulu pagasta pārvaldnieks Artūrs Luksts klātesošajiem vēlēja būt stipriem kā zemniekiem, kuri, neskatoties uz laika apstākļu kaprīzēm, paspēj novākt ražu, uzart tīrumus un iesēt ziemājus. "Jebkurā dzīves situācijā esiet ideju bagāti!" viņš vēlēja.

"Gada būvnieks". Vladimirs Koržakovs, kā jau celtnieks, saņēma īpašu dāvanu, ar kuru, kā jokoja klātesošie, varēs klapēt gaļu. "Lai darbs tuvāk mājām!" uzņēmējiem un sev vēlēja SIA "Veskor" vadītājs.

Ļaujas atpūtai. Latvijas Nacionālā teātra mākslinieki mudināja ļauties atpūtai. Šim aicinājumam atsaucās visi, tostarp Aivars Zaikovskis (foto - no labās), kuru godināja nominācijā "Pieredzējis uzņēmējs laukos". Izrādās, gada nogale Zaikovsku ģimenei būs ļoti saspringta. Kā nu ne, ja pirms Ziemassvētkiem viņi dosies uz Zviedriju, Ziemassvētku vakaru pavadīs Ogrē, bet pēc tam lidos uz Angliju. "Jāapciemo bērni," paskaidroja Aivars.

"Gada bioloģiskā saimniecība". Zemnieku saimniecības "Kroniši" īpašnieks Artūrs Jermacāns pēc Latvijas Lauksaimniecības universitātes pabeigšanas bija izvēles priekšā, ko darīt tālāk? Viņš nolēma atgriezties tēva mājās Vectilzā.

Mērķis izpildīts! Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītāja vietniece Elita Mozule pieļāva, ka lielākā daļa no klātesošajiem ir lauku atbalsta dienesta klienti: "Ja tādi vēl nav, tad noteikti kļūs." Viņa teica paldies sadarbības partneriem uzsverot, ka mērķis iesniegt platību maksājumus elektroniski ir izpildīts par 99,9%. Tāpat E.Mozule uzslavēja jaunos 20 lauksaimniekus, kuri šogad iesniedza projektus, kā arī Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra vadītāju Intu Kaļvu (foto - no kreisās).

"Novada tēla popularizētājs". Bez komentāriem - vadugunieši Maruta Sprudzāne, Edgars Gabranovs un Zinaida Logina.

"Gada pakalpojums". Uzņēmēja Egita Circene lepojas, ka frizētava "Elija" darbojas jau kopš 2000.gada vasaras.

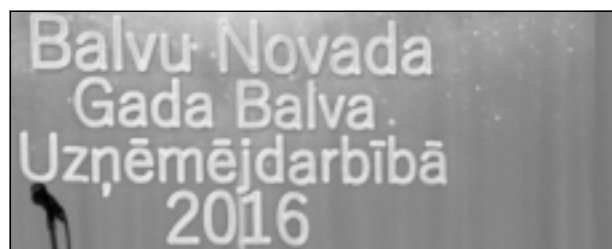

Pirmā deja. Grupas "Mākoņstūmēji" muzikanti pārliecinājās, ka uzņēmēji, kā arī pašvaldības darbinieki, tostarp Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis (foto - priekšplānā no labās), dejojot nav divreiz mudināmi. Savukārt novada vadītājs uzsvēra, ka, pateicoties uzņēmējiem, Latvijā ir pieejami veselības, izglītības un citi pakalpojumi: "Jūs esat nodokļu maksātāji, kaut arī Rīgā kāds ierēdnis vēl to nesaprot... Pašvaldības un arī to ierēdņu vārdā saku Jums paldies."

"Gada eksportētājs". SIA "Kalegnum" vadītājs Kārlis Brūmanis ir pārliecināts, ka ar tik draudzīgu, dabīgu un vērtīgu materiālu, kāds ir koks, var radīt visdažādāko interjeru. Uzņēmums Kubulu pagastā strādā jau trīs gadus.

Patīkams pārsteigums. SIA "Balvu autotransports" valdes priekšsēdētājs Valdis Ančs neslēpa pārsteigumu, kad saņēma balvu no akciju sabiedrības "Citadele" pārstāvēm. "Gods kalpot Balvu novadam!" viņš paziņoja.

Dzen jokus. Sākotnēji bija paredzēts, ka uzņēmēju balli vadīs Latvijas Nacionālā teātra aktieris Mārtiņš Egliens. Diemžēl aktieris apslima, bet, kā jau tas dzīvē nereti notiek, palīgā nāca otrā pusīte. Balli vadīja Latvijas Nacionālā teātra diva Dita Lūriņa (Mārtiņa sievas kundze) un aktieris Gundars Grasbergs, kuri klātesošos priecēja ar dziesmām, jokiem, pat tostiem, atgādinot arī Danskovītes varoņu tēlus. "Ontons Pīteram saka: "Īdzersim par tū, kas bija, ir i būs. Pīters saka: "Tā īsti nasapratu." Ontons: "Par tū arī īdzersim." Ļoti dziļa doma," sprieda viesmākslinieki. Zīmīgi, ka neizpalika arī aktiera Mārtiņa tosts, kuru uzsauca Dita, mudinot ballētus, tā teikt, no sirds: "Lai citiem stāstīt kauns, bet atcerēties patīkami!"

Sagatavoja E.Gabranovs

"Netradicionālā saimniecība laukos". SIA "Kalnajāni 1" vadītāja Ingrīda Jeromanova pastāstīja, ka saimniecībā audzē 14 vīnogu šķirnes: "Kāpēc vīnogas? Jā, tas ir netradicionāli un ļoti riskanti. Trakās idejas nereti dzimst sievietēm - nebaidieties riskēt!"

Noķer uzņēmēju. A.s. "Altum" Gulbenes filiāles vadītājs Valdis Krauklis paldies vārdus teica uzņēmējam Ērikam Eizānam paziņojot: "Beidzot Ēriks ir noķerts." Savukārt Ēriks atjokoja: "Prieks, ka mani saķēra. Ceru, saprotat, nevis tāpēc, ka neesmu nomaksājis kādu maksājumu, bet tāpēc, ka sadarbojamies. Ko novēlēt uzņēmējiem? Strādājot Latgalē, jūs esat varoņi! Ar to sparū, iecietību un ieguldīto darbu saņemtie augļi ir graša vērti. Jūs esat pelnījuši daudz vairāk. Novēlu, lai labklājība atgriežas Latgalē un mēs varam pasmīkņāt par rīdziniekiem un citiem, kuriem šobrīd daudz vieglāk nopelnīt maizīti."

Īsumā

Raibu raibi cimdi Latvijai

Foto - I.Tušinska

Tuvojoties pirmajai Adventei, 25.novembrī Balvu Valsts ģimnāzijas bibliotēkā atklāja adītu cimdu izstādi "Sasildi Latviju", kas veltīta Latvijas simtgadei un būs skatāma līdz janvārim.

Balvu Valsts ģimnāzijas bibliotēkas vadītāja Lūcija Jermacāne pastāstīja, ka tas zināmā mērā ir turpinājums rokdarbu izstādei "Balti nāca Ziemassvētki", kas bibliotēkā bija skatāma aizvadītā gada decembrī. Viņa neslēpa, ka ideja *dzima*, kādā citā vietā noskatot līdzīgu ar cimdiem rotātu Latvijas kartes kontūru. Pamazām, sarunās un sadarbībā ar citiem skolotājiem, tehniskajiem darbiniekiem, kā arī rokdarbu studijas "Mežģis" dalībniecēm, šī ideja beidzot realizējusies dzīvē. "Kolēģes bija ļoti atsaucīgas. Cimdu izstādē ir ļoti dažādi. Irēna Baltiņa atnesa pašas adītus dūraiņus, kas tapuši ģimenes locekļu Ziemassvētku dāvanām. Skolotāja Anita Kamendere piedāvāja vīramātes adītos cimdus, kas ir izcili kvalitatīvi, jo viņa savulaik strādājusi "Daiļradē". Ir cimdi, kas ņemti no vecmāmiņu pūra lādēm, arī tādi, kas ir kāzās dāvināti, jo agrāk bija tāda tradīcija. Aija Dvinska atnesa mammas adītus cimdus, bet Ināra Konivale izstādei atvēlēja vecmāmiņas adītus dūraiņus. Savus darbiņus izstādei atnesa arī Lolita Supe un Ligita Broka, kā arī "Mežģa" dalībnieces. Cimdu bija tik daudz, ka visus neizdevās satilpināt Latvijas kartē," pastāstīja izstādes veidotāja. Jāpiebilst, ka bibliotēkā var apskatīt arī L.Jermacānes pašas darinātos dūraiņus. Mājturības skolotāja Irēna Baltiņa atklāja, ka mūžā uzadījusi tik daudz rakstainu dūraiņu, ka ne saskaitīt. Savukārt bibliotēkā izstādītos cimdus viņa adījusi dāvināšanai Ziemassvētkos saviem mīļajiem: "Pirms gada visiem dāvināju rakstainas šalles, bet znots ieminējās, ka derētu klāt arī rakstaini cimdi. Tā arī radās ideja tos uzadīt." I.Baltiņa uzskata, ka jauniešu vidū tautiski adījumi atkal nākuši modē un skolēni joprojām to dara arī mājturības stundās.

Pieredze

Mācās būt iecietīgi

Par godu Starptautiskajai tolerances dienai, ko pasaulē svin 16.novembrī, aizvadītā nedēļā Balvu pamatskolā aizritēja ar lozungu "Nedari citam to, ko nevēlies, lai Tev dara pašam!". Iecietības un tolerances nedēļā bērni mācījās būt draudzīgi pret tiem, kuriem šajā dzīvē paveicies mazāk nekā viņiem, kā arī pret tiem, kuri vienkārši atšķiras.

Iecietības nedēļas mērķis bija paskaidrot skolēniem, ka viņiem līdzās dzīvo cilvēki, kuriem var būt īpašas vajadzības vai citāda ādas krāsa, bet, neraugoties uz to, pret visiem ir jāizturas draudzīgi un ar cieņu. Aizvadītajā nedēļā skolēnus aicināja īpaši padomāt par savu uzvedību, būt kulturāliem, sveicināties, lietot vārdus 'lūdzu', 'paldies', 'atvainojiet' un citas pieklājības frāzes. Tāpat bērni šajā nedēļā atkārtoja labas uzvedības normas ēdamzālē un mēģināja iztikt bez mobilajiem telefoniem.

Attieksmi pauž zīmējot

Tolerances nedēļā katrā klasē notika izglītojoša mācību stunda par iecietību, kuras laikā bērni noskatījās īsfilmiņas par cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, dalījās pārdomās par iecietīgu izturēšanos, bet pēc tam veidoja kolāžas un zīmēja, modelējot skolu, kurā varētu mācīties neredzīgs, nedzirdīgs bērns vai skolēns, kurš pārvietojas ratiņkrēslā, kā arī tāds, kurš nerunā latviski.

Skolas direktores vietniece audzināšanas darbā Larisa Krištopanova uzsvēra, ka tolerance ir viens no 12 tikumiem, kas jāapgūst skolēniem, tādēļ ir svarīgi, lai bērni sāktu vismaz aizdomāties par šo tēmu. "Lai gan mūsu skolā pieejama arī speciālā izglītības programma, pie mums nemācās nevienš skolēns ar izteiktu invaliditāti. Mums nav saskares ar šādiem bērniem un līdz ar to nav arī pieredzes. Vai esam tam gatavi, nezinu. Par sevi varu teikt, ka pat man kā pieaugušam cilvēkam būtu ļoti grūti," atklāja L.Krištopanova. Viņa neslēpa, pašas novērojumi liecina, ka arī bērnu izturēšanās pret tiem, kas atšķiras, mēdz būt dažāda: "Gadās visādi."

Atvērti citādam

24.novembrī L.Krištopanova pārrunāja iecietības tēmu ar 4.d klases skolēniem. Sākumā bērni noskatījās īsfilmas par jauniešu Mareku, kurš pēc neveiksmīga lēciena ūdenī savu dzīvi vada ratiņkrēslā, tomēr, spītējot nelaimei, kļuvis par mākslinieku. Iedvesmojošs bija arī video par sievieti bez rokām, kura ar kāju palīdzību šuj rotaļlietas, kā arī filma par mūsu paraolimpiešu atgriešanos no Olimpiskajām spēlēm. Pārrunājot redzēto, L.Krištopanova uzsvēra, ka labi ir jāizturas ne tikai pret cilvēkiem, kuriem ir izteiktas veselības problēmas, apsmiet nedrīkst arī bērnus, kuri, piemēram, nēsā brilles vai

Foto - I.Tušinska

Zīmē iedomātu skolu. No labās: Nikola un Evelīna ar entuziasmu ķērās pie zīmēšanas, attēlojot klasi, kurā labi justos bērns ratiņkrēslā un arī neredzīgs bērns. Lai gan meitenes nekad nebija saskārušās ar šādiem bērniem, viņas ar prieku palīdzētu viņiem skolas gaitās: "Mēs izvadātu viņus pa skolu ratiņkrēslā un palīdzētu pārvietoties pa kāpnēm."

tos, kuriem ir liekais svars: "Neskatoties uz to, kādi mēs esam – slimāki vai veselāki, tievāki vai resnāki, mums visiem jābūt draudzīgiem, lai mūsu starpā valdītu izpalīdzība, iecietība, taisnība, godīgums jeb tas, ko saucam par toleranci." Skolotāja atgādināja arī nedēļas lozungu: "Nedari citam to, ko negribi, lai dara tev." Savukārt pieminot pēdējā laikā aktuālo bēgļu tēmu, L.Krištopanova jautāja skolēniem, kā viņi izturētos pret bērnu, kurš neprot latviešu valodu? Ceturtklānieku atbildes liecināja, ka patiesībā viņi ir daudz tolerantāki un atvērtāki citādam nekā pieaugušie. To parādīja arī viņu zīmējumi un kolāžas par skolu, kas būtu piemērota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Lai arī 4.d klases skolnieks Alvis pirms filmu noskatīšanās vēl īsti nezināja vārdu 'iecietība' un 'tolerance' nozīmi, viņš pastāstīja, ka ir gadījies satikt cilvēku ar īpašām vajadzībām. Zēns labprāt gribētu, lai arī viņa klasē mācītos kāds līdzīgs skolēns. "Mēs viņam palīdzētu," apgalvoja Alvis. Arī viņa draugi Harijs un Oskars puda uzskatu, ka pret šādiem cilvēkiem jāizturas draudzīgi. Kopīgajā zīmējumā puīši attēloja savu ideju par ērtu iekārtojumu bērnam - invalīdam. "Mūsu klasē pie visiem galdiem būtu ratiņkrēslī – tā, lai šis skolēns var sēdēt jebkur. Ejas starp galdiem būtu plašas, lai var izbraukt ar ratiņkrēslu. Arī tāfele būtu pārvietojama," paskaidroja puikas. Visi trīs draugi apgalvoja, ka neatteiktu palīdzību cilvēkam ar īpašām vajadzībām, piemēram, ja neredzīgs cilvēks palūgtu pārvest pāri ielai, jo tā dara arī viņu vecāki.

Notikums

Priecājas par atkalredzēšanos

Jau piekto gadu pēc kārtas rudens pusē "Burtniņu svētkos" Balvu pamatskolā savus bijušos audzēkņus, tagad pirmklasniekus, apciemo Balvu pirmsskolas izglītības iestāžu "Pīlādzītis" un "Sienāzītis", kā arī Kubulu un Bērzkaines bērnodārzu skolotājas.

Tiekoties 24.novembrī, mazie skolēni demonstrēja savām bērnodārza audzinātājām, ko iemācījušies – dejoja pirmklasnieku rokenrolu, stāstīja par apgūtajiem burtniņiem, kopā gāja rotaļās un ar lepnumu izrādīja savas klases telpas. Šis pasākums vienmēr ir īpaši miļš un bērni to ļoti gaida, - uzskata Balvu pamatskolas skolotāji. Pēc tikšanās ar bērniem pirmsskolas izglītības iestāžu skolotājas pie kafijas tases pārrunāja arī savas aktualitātes, nostiprinot savstarpējo sadarbību.

Balvu pamatskolas 1.b klases skolotāja Ilona Melne atzina, ka bērni "Burtniņu svētkos" gaidīja ar lielu nepacietību: "Viņi bija ļoti sailgojušies. Satiekoties nebeidza vien mīļot savas bijušās audzinātājas." Skolotāja pastāstīja, ka viņas 18 pirmklasnieki šo mēnešu laikā jau paguvuši ļoti iejusties skolas dzīvē, arī klases kolektīvs izveidojies ļoti draudzīgs, lai gan bērni nākuši no četriem dažādiem bērnodārziem. "Visi

pirmklasnieki šogad ir izteikti paklausīgi un disciplinēti," priecājās skolotāja.

Savukārt pirmsskolas skolotāja Iveta Voiciša no PII "Sienāzītis" atklāja, ka šogad pamatskolā mācības uzsākuši 24 viņas audzēkņi. "Satiekoties bērni uzreiz mani sabučoja, jautāja, kā mums iet bērnodarzā, dāvināja zīmējumus un neaizmīrsa nodot dāvanīņas arī otrai kolēģei, kura slimo, un auklītei," par tikšanos ar mazuļiem pastāstīja skolotāja.

Saviem bijušajiem audzēkņiem ļoti pieķērusies arī PII "Pīlādzītis" skolotāja Ilga Mārtuža, kura *dārziņā* strādā gandrīz 30 gadus. Viņa priecājās, ka visi grupiņas audzēkņi ir vienā klasē, tikai divi bērni mācās citās klasēs. "Mums bija izveidojies ļoti brīnišķīgs kolektīvs, tāpēc vecāki vēlējas, lai arī skolā bērni ietu visi kopā. Ievēroju, ka viņi palikuši tikpat draudzīgi, mīļi un sirsnīgi. Tāpat bērni ir paaugušies, kļuvuši drošāki, nebaidās stāstīt par sevi, vairāk atvērušies," gandarījumu puda pedagoge. Ilga neslēpa prieku, ka kādreizējie audzēkņi, kuri jau sen ir pieauguši, neaizmirst viņu: "Šajā pavasarī viens audzēkņis pēc 12.klases izlaiduma atnāca pie mums ar ziediem." Viņa uzskata, ka "Burtniņu svētki" ir brīnišķīgs pasākums, kas dāvā bērniem un skolotājiem atkalredzēšanās prieku.

Foto - I.Tušinska

Nav aizmirsuši. Bērni sirsnīgi sagaidīja savas bijušās audzinātājas, vēl vienu reizi ar prieku ļaujoties kopīgām rotaļām.

Problēma

Vai protam un gribam saimniekot zaļi?

Vai ikdienā domājam, ko nozīmē videi draudzīga saimniekošana un kāda loma tur ir cilvēkam? Speciālisti, protams, runā par dažādu saimniekošanas sistēmu ietekmi uz vidi, taču arī ikvienam sabiedrības loceklim, kaut vai mazdārziņa īpašniekam, būtu jāizdomājas, kā saimniekot, lai videi kaitētu iespējami mazāk.

✓ Konvencionālā lauksaimniecība ir visintensīvākā ražošanas, kas nozīmē, ka arī uz vidi tā atstāj vislielāko negatīvo ietekmi. Šādā sistēmā, piemēram, augu aizsardzībai plaši pielieto ķīmiskos pesticīdus, izmanto minerālmēslus.

✓ Integrētajā sistēmā izvēlētas metodes jau ir videi mazāk kaitīgas.

✓ Visilgtspējīgākā ir bioloģiskā sistēma, kuras attīstībai svarīga ir ne tikai pašu lauksaimnieku vēlme saimniekot saprātīgi, lai videi nodarītu iespējami mazāko postu, bet arī politiskā griba valstī, kas sniedz atbalstu un veicina šāda saimniekošanas modeļa izvēli.

Lielākais pārmetums – nezāļaināki lauki

Mūsuses novadu lauku attīstības konsultanti saka, ka godīgi runāt par tēmu, ko šodien nozīmē saimniekot videi draudzīgi, ir ne vien grūti, bet pat neiespējami tās politisko uzstādījumu dēļ. Tas esot jādara ļoti diplomātiski, kas ne katreiz pa spēkam.

Lūk, ko sarunā laikrakstam teica Rugāju novada lauku speciāliste VELTA LEONE.

Vai piekrītat citu lauku konsultantu domai, ka bioloģiskā saimniekošana šobrīd kļūvusi problemātiska?

-Es tā gluži neteiktu. Uzskatu, ka bioloģiskā saimniekošana ir pati ilgtspējīgākā no visām trim lauku saimniekošanas sistēmām. Tieši bioloģiskie ražotāji ir paši lielākie dabas draugi. Viņi taču nepielieto ne ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, ne minerālmēslus. Lielākais pārmetums, ko var adresēt bioloģiskajiem ražotājiem, ka viņu labības lauki ir daudz nezāļaināki, salīdzinot ar citiem lauksaimniekiem.

Vai Rugāju novadā ir daudz bioloģisko ražotāju?

-Domāju, mūsusē ir ap 60% šādu lauksaimnieku. Turklāt viena otra saimniecība ir pavisam liela, piemēram, "Sprīdiši", kas audzē dažāda veida graudaugus un tur gaļas lopus. Bioloģiskās saimniecības saņem atbalsta maksājumus, un tie šiem ražotājiem tomēr ir papildus nauda.

Kādi ir pašas novērojumi, vai cilvēki ikdienā izvēlas iegādāties un uzturā lietot bioloģiski audzētu pārtiku vai arī tas nav tik svarīgi?

-Domāju, iedzīvotājiem šajā ziņā ir dažāda attieksme. Cilvēku attieksmi nosaka pirktpēja - cik daudz viņiem naudas. Pavērojot iepirkšanos lielveikalos, var secināt, ka izvēle ir par labu cenai – kam tā zemāka, to arī pērk. Vismaz trūcīgākajai cilvēku daļai tā ir.

Vai jums pašai arī ir saimniecība, ko tur ražojat?

-Pati realizēju pienu un gaļu. Dārza produkciju patērēju tikai savām vajadzībām. Uzskatu, ka arī pati saimniekoju videi draudzīgi, jo nelietoju ne ķīmiskos līdzekļus, ne minerālmēslus. Rudeņos manā saimniecībā parasti izved un uz lauka izkaisa kūtsmēslus, apar zālāju, lai ielabotu augsni.

Taču vai zemniekiem ir nozīme censties būt bioloģiskajiem ražotājiem, ja cena neatšķiras un, piemēram, pienu salej kopējā katlā?

-Reāli tā parasti notiek. Vienīgi, ja kādos tirdziņos vai kur citur cilvēki atsevišķi iegādājas bioloģiskos ražojumus. Bioloģisko pienu, manuprāt, atsevišķi iepērk tikai kooperatīvs "Māršava". Pārstrādātāji diemžēl nav nādīgi uz šo lietu.

Kāpēc lauku attīstības konsultanti saka, ka bioloģisko ražošanu "žņaudz nost"?

-Politiskie uzstādījumi un regulas mūsu valstī kļūst arvien stingrākas. Taču kopumā bioloģisko saimniecību skaits, piemēram, mūsu - Rugāju - novadā palielinās. Balvos notiek bioloģisko mācību kursi tiem, kuri tikko pievērsušies bioloģiskajai ražošanai. Zinu, ka no mūsu novada tur mācās diezgan daudz cilvēku.

Mūsu draugs ir daba

Kāds labums no saimniekošanas mājās, dārzā vai uz lauka, allaž rūp Latvijas Agronomu biedrības valdes loceklim, agronomam praktiķim Imantam Kārklīnam.

Viņa pārliecība, ka, saprātīgi saimniekojot, mēs ikviens varam saudzēt ne vien dabu, bet reizē arī savas ģimenes un kaimiņu veselību. Mazāk slimosim - ilgāk dzīvosim!

Lūk, ko uzsver agronoms IMANTS KĀRKLĪNŠ:

-Zinātnieki šobrīd ir satraukušies, jo, ņem kuru ražošanas nozari gribi, visur atrodas nišas, kur nav pietiekami kvalitatīvs ražošanas process un līdz ar to dabā nonāk kaitīgas vielas, kas to piesārņo. Arī mūsu mazpilsētā Balvos bieži varam sajūst dīvainu smaku, šķiet, ka dedzina plastmasas atliekas. Vidē izdalās indīgas vielas, un mēs tās ieelpojam, bet daļa nosēstas augsnē. Arī lauksaimniecības nozare un vide ir nesaraucjami saistītas. Ilgtermiņā ikviena sabiedrības locekļa, tajā skaitā lielo lauksaimnieku un piemājas dārziņu īpašnieku, apziņā jābūt jautājumam - kā saimniekot, lai atstātu vismazāko ietekmi uz vidi? Viens no daudziem piemēriem ir zaļināšanas prasības kultūraugu sējumos. Mums tuvākā nozare ir augļkopība, īpaši mazdārziņos un komercdārzos, piemājas dārzos, kur uzskatāmi varam redzēt kaitniekus - kaitēkļus un slimības, protams, arī nezāles. Lai iegūtu kvalitatīvu ražu, parasti mūsu komercdārzos pielieto integrēto metodi, kur ir noteiktas prasības pesticīdu pielietošanai. Plašs darba lauks paveras arī dārziņos, piemājas dārzos, kur katram saimniekam jāseko līdz *notikumiem* augļu kokos un ogulājos. Daudzi kaitēkļi pārziemo augsnes virsējā slānī turpat apdobe. Tas nozīmē, ka apdobes regulāri jāirdina, iznīcinot nezāles, jāliek ķeramjostas. Ir augļkopji, kuri iekarina pudeles ar rūgstošu ievārijumu (foto). Var mēģināt sadzīvot ar dārza mazajiem putniem strazdiem, zilītēm, izliekot putnu būriņus. Var izlikt krāsainos papīra ķērājus. Lai šīs zināšanas pielietotu, jāiepazīst kaitēkļu attīstības stadija. Kā svarīgākos var nosaukt: ābeļu ziedu smecernieks, augļukoku tiklērce, ābolu zāglapsene, pīlādžu tiklkode, ābolu tinējs, ābeļu zaļā laputs, parādījies arī lapkoku nevienāda mizgrauzis u.c. Bumbierēm - lapu pangērce, bumbieru lapblusiņa, kauleņkokiem - plūmju tinējs, gaišā un tumšā plūmju zāglapsene, ķiršiem parādījusies ķiršu muša vai Eiropas ķiršu raiblapsene, ķiršu - madaru laputs. Pēdējos gados augļu dārzos ciemojas lauku maijvabole, kuras kāpurs ir nežēlīgs, postījumi redzami augsnē, vieglās augsnēs izplatās zemesvēzis. Āboliem galvenā slimība ir ābeļu kraupis, parastā augļupuve. Kraupi mazdārziņos daudzi apkaro, savācot nokritušās lapas un apsmidzinot ar karbamīdu. Bet ziemas periodā, veidojot koku vainagus ābelēm un bumbierēm, jāizgriež augļu puves bojātie augļzariņi, jo arī tur ziemo slimība.

"MATERIĀLS TAPIS AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA FINANSIĀLU ATBALSTU"

Priekšroka bioloģiskajai saimniekošanai. Irēna Bukša, piemājas saimniecības "Ielejas" īpašniece Medņevas pagastā, laiku pa laiku sev dzīvē izvirza jaunas prioritātes, lai būtu interesantāk dzīvot. Pirms gadiem pieciem viņai bija vairāk nekā simts aitas, bet tagad palikuši vairs tikai divi desmiti. Priekšplānā izvirzījusies bioloģisko cietes kartupeļu audzēšana, ir arī slaucamās govīs, audzē graudus, bet kā lielākais jauninājums ir konkrētie plāni dārzenū, ogu un augļu pārstrādes uzsākšanai mājražošanā. Irēnas uzskati nav mainījušies: "Bioloģiskā saimniekošana videi ir pati draudzīgākā un tai būs nākotne. Tagad var pielietot ļoti daudzveidīgus modernus bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus, taču audzētājiem par tiem jāzina un daudz jāmacās. Arī mēs kartupeļu laukos veiksmīgi izmantojam Austrijā ražotus bioloģiskos minerālmēslus. Manuprāt, jāsaņem apšaubīt, vai nākotne būs maziem un vidējiem konvencionālās lauksaimniecības saimniekiem. Mans dzīvesveids ir skaidrs – tikai bioloģiskā saimniekošana. Protams, tas ir daudz grūtāk, toties – interesantāk."

Kāpēc vieni šķiro, bet citi vispār ignorē

Savs uzskats par videi draudzīgu saimniekošanu un iedzīvotāju attieksmi pret to ir arī SIA ZAAO. Lūk, ko saka ZAAO šķiroto atkritumu savākšanas daļas vadītāja GINTA GAILUMA.

-Atkritumu šķirošana un materiālu nodošana otrreizējai pārstrādei ir viens no veidiem, kā dzīvot dabai draudzīgāk. Iedzīvotāji, izmantojot uzstādītos šķiroto atkritumu konteinerus papīram, PET pudelēm, sadzīves ķīmijas, kosmētikas plastmasas pudelēm, kannām, metālam, stikla burkāms un pudelēm, var ietaupīt ne tikai savu naudu, bet arī resursus, jo šķirojot iespējams samazināt sadzīves atkritumu apjomu un tādējādi samazinās arī maksa par to izvešanu.

Attīstītajās valstīs pārstrādei derīgo materiālu vākšana ir pašsaprotama lieta un iedzīvotājiem par to nav jāatgādina, taču pie mums, Latvijā, ir citādāk. Te jāiegulda vēl ļoti daudz darba, lai iedzīvotājus izglītotu un mainītu viņu novecojušos uzskatus. Vēl joprojām ļoti daudz iedzīvotāju pārstrādei derīgos materiālus uzskata par atkritumiem, lai gan patiesībā tie ir izejmateriāli jaunām precēm vai lietām.

ZAAO savā darbības reģionā visiem piedāvā vienādus pakalpojumus. Bet iedzīvotāju ieinteresētība un iesaistīšanās atšķiras ne tikai pa novadiem, bet pat vienas pilsētas robežās. Ziemeļlatgales reģionā bieži nākas saskarties ar iedzīvotāju nezināšanu par atkritumu šķirošanu. Bet atliek šķiroto materiālu konteinerā izmest sadzīves vai citus atkritumus, un pārējo ieguldītāis darbs ir sabojāts. Lai to novērstu, iedzīvotāji aicināti zvanīt un jautāt ZAAO speciālistiem padomus, kā pareizi šķirot. Lai arī ZAAO piedāvā nestandarta atkritumu un bezmaksas nolietotas sadzīves elektrotehnikas savākšanas pakalpojumus, daļa iedzīvotāju tos izmet sadzīves atkritumos.

Protams, rodas jautājums: "Kāpēc vieni māk šķirot un vēlas dzīvot videi draudzīgi, bet citi vispār nesaskata šķirošanas nozīmīgumu?" Iedzīvotājiem ir jāmaina sava attieksme pret atkritumu šķirošanu un jāuzņemas atbildība par savu rīcību un tās sekām. Tikai mainot attieksmi un veicinot izpratni, mēs varēsim sasniegt mūsu kopīgo mērķi – radīt tīrāku vidi un samazināt poligonā noglabāto atkritumu apjomu.

Skaitļi un fakti

Ceļi kā asinsvadi

Bankas ceļa sākums. Par Eiropas Savienības līdzekļiem paredzēts remontēt nelielu Bankas ceļa posmu - 2,70 kilometrus. Ceļa sākums ir ļoti labs, bet tā gals beidzas strupceļā. Ceļa malā augošās priedītes sava īpašuma teritorijā iestādījusi I.Kaļva. Priedītes viņai uzdāvināja maziņas, pirms desmit gadiem, bet tagad tās krietni paaugušās. Īpašniece uztraucas: ja priedes izaugs vēl lielākas, aizņems vēl lielāku dārza daļu.

Balvu novada Kubulu pagastā ir aptuveni 58 kilometri pašvaldības ceļu. Ja lielākā daļa no tiem tiek uzturēti un kopti - grāvjos izcirsti krūmi, nomainītas caurtekas, ziemā tīrīti, tad aptuveni 15 kilometri ir tādi, kas atrodas uz pašvaldības zemes, bet nav kopti, nav *kustināti* kopš kolhozu laikiem - aizauguši, jo nav bijusi prioritāte. Līdz ar to šie ceļi, kas kādreiz bija izbūvēti, lai piekļūtu tīrumiem un mežiem, tagad šim mērķim nekalpo. Zemnieki netiek pie saviem laukiem un viņiem ir tiesības pārņemt pašvaldībai, ka šī problēma netiek risināta. "Pašvaldība prasa no zemniekiem maksāt dubulto nodokli par neapstrādātām platībām, bet tajā pašā laikā nespēj viņiem nodrošināt ceļus piekļūšanai pie tīrumiem. Tādēļ ceļi nav prioritāte numur viens tikai apdzīvotās vietās, bet arī vietās, kur nepieciešams piekļūt nekustamajiem īpašumiem - zemei, mežiem," pārliecināts Kubulu pagasta pārvaldes vadītājs ARTŪRS LUKSTS. Viņš ceļus tēlaini salīdzina ar asinsvadiem. Ja asinsvadi *aiziet ciet*, tad atsakās darboties ne vien atsevišķs orgāns, bet viss cilvēka ķermenis. Līdzīgi ir arī dzīvē. Kur nav ceļu, tur cilvēki nevēlas dzīvot, it sevišķi ģimenes ar bērniem pārceļas uz citu vietu vai aizbrauc no Latvijas vispār. A.Luksts atzīst, ka pie viņa griezušies jauni cilvēki un interesējušies, vai nevar kādu zemes plekšni dabūt "Latvijas valsts mežos", jo valsts akciju sabiedrība pēdējos 15 gados mežos izveidojusi tik labu infrastruktūru, izbūvējusi ceļus, ka cilvēkiem šāda vide patīk. Bet laukos situācija nav ne tuvu tai. Bankas ceļa posmu kā prioritāti pārbūvē Kubulu pagasta izvēlējusies tāpēc, ka ar šo ceļu saistīti 27 zemes un meža īpašumi.

Sastapts ceļā

Strādā savā pagastā

Virzienā no Stacijas Bankas ceļš ir labi uzturēts - izrakti grāvji, grāvjos izcirsti krūmi. Ceļš ir remontēts, tikai ceļa gals aizaudzis krūmos un pārvērties neizbraucams, jo tālāk nav apdzīvotu māju. Pa Bankas labo ceļa posmu iedzīvotāji brauc ar *riteņiem*, motocikliem, automašīnām. Braucot ar riteņtraktoru, "Vaduguns" sastapa jaunu puisi, kuram, kā šķita, nav pat 18. Tomēr nē. Jaunais cilvēks apgalvoja, ka viņam ir transporta līdzekļa vadīšanas apliecība un viņš brauc pie radiem. Pats gan dzīvo citā Kubulu pagasta apdzīvotā vietā un strādā pie vietējā uzņēmēja.

Ķīniešu rīsu lauki Kubulu variantā

Aplūkojot Kubulu pagasta ceļu karti, kā mēdz teikt, *no putna lidojuma*, kaut kas tajā atgādina Ķīnu. Vairāki ceļi teritoriju sadala taisnstūra strēmelēs, atgādinot apūdeņojamos kanālus Ķīnas rīsa laukos. Zināma saistība ar ķīniešiem šeit ir, jo gadsimta sākumā viņi Kubulos cirtuši mežu, būvējuši dzelzceļu un paralēlos ceļus meža izvešanai, iespējams, arī vienu no paralēlajiem ceļiem - tā saukto Bankas ceļu, ko pašvaldība par Eiropas naudu plāno pārbūvēt vietā, kur tas aizaudzis. Par Bankas ceļu ir arī vēl kāds stāsts, ko pierakstījis bijušais Stacijas skolas direktors Kārlis Ozoliņš. Proti, savulaik lielie Kubulu meži piederējuši Balvu muižai. Muižnieks celtniecībai aizņēmis naudu no Valsts zemes bankas, iekļājot mežu. Naudu nav atdevis, un tā mežs nonācis bankas īpašumā, kas to sadalījusi kvartālos un izbūvējusi ceļus. Pavisam deviņus.

Iedzīvotāja viedoklis

Savā zemē iekopj mežu

INDULIS SIRMAIS dzīvo starp Kubuliem un Balvu pilsētu. Bankas ceļš viņam nozīmīgs tajā ziņā, ka pa šo ceļu, ja to pārbūvē, iespējams ar transportu piekļūt nekustamajam īpašumam, ko viņš iegādājies vēl kā Breša zemnieks. Lauksaimniecības vajadzībām īpašnieks šo zemi neizmanto, jo nav reāli to izdarīt. Indulis stāsta: "Lauksaimniecībā izmantojamās zemes manā īpašumā ir ne vairāk kā pusotra hektāra. Tur iesēju graudaugus meža zvēriem. Pārējā teritorijā aug mežs. Esmu realizējis projektus zemes apmežošanai. Ir arī, protams, bijuši piedāvājumi zemi pārdot, bet esmu atteicis. Mežs arī ir jākopj, bet tas mani nebaida." Lai nokļūtu īpašumā, no vietas, kur atstāj braucamo, kājām jānoiet aptuveni divi kilometri, bet attālums virieti neuztrauc, jo gandrīz pusgadsimtu viņš ir mednieks, pēdējos 14 gadus - arī mednieku un makšķernieku kluba "Kubuli" vadītājs, kurš pieradis staigāt pa mežiem un briekšņiem. No mednieka viedokļa raugoties, labāk ir, ja mežā vai tā tuvumā ir mazāk ceļu, - transports un cilvēki mazāk traucē meža zvērus. Arī ceļš ir strīdīga lieta: būvē vai remontē, kur gribi, vienalga visiem nebūs pa prātam. Sevišķi tā ir pie latviešiem: ja nav man, lai nav arī tev. "Tomēr izbārstīt pa kaudzei grants vienā bedrē un otrā arī nav

Mednieku namiņā. Induļa Sirmā mājas Kubulu pagastā ir viņa vadītā mednieku kolektīva pulcēšanās vieta. Indulis te iekārto medību namiņu, kur goda vieta ierādīta arī trofejām.

prāta darbs. Ja lēmums pieņemts, ja ir projekts, tad ceļš jābūvē," secina pagasta iedzīvotājs.

Mūžīgā optimiste

Izcila vieta, kur baudīt dabu

Uz jautājumu par Bankas ceļu Kubulu pagasta iedzīvotāja un Ziemeļlatgales Biznesa un tūrisma centra vadītāja INTA KAĻVA ar prieku atbild: "Es dzīvoju pie Bankas ceļa! Bankas ceļš sākas pie manas mājas, starp maniem īpašumiem." Tā nu sagādājies, ka, būvējot savu māju, kas atrodas netālu no Stacijas pamatskolas, Inta kļuvusi par pirmo iedzīvotāju, kas dzīvo Bankas ceļa malā. Nu un kā?! Inta atkal priecīgi stāsta: "Man patīk dzīvot Stacijā. Kāpēc? Tāpēc, ka nedzīvo dziļos laukos viens pats un nedzīvo arī pilsētā. Ceļš sākas ar tuvumā esošo skolas sporta laukumu un mežu. Atceros, kad bērni vēl bija mazi un no rītiem gulēja saldā miegā, pamodusies apskrēju apkārt sporta laukumam un, ieskrējusi tuvējā mežā, salasīju sēnes mērcītei ar kartupeļiem. Šogad pabraucu tālāk, aiz Bojarevičiem, un salasīju meža zemenītes mazbērniem. Te viss notiek burtiski ceļa malā! Apstādinot mašīnu uz ceļa, vari salasīt avenas, meža zemenītes, pasēņot. Manuprāt, Bankas ceļš ir izcila vieta, kur baudīt dabu. Nāk Ziemassvētki, un drīz jau bridīsim mežā pēc eglītes. Mežā var saplūkt arī mūžzaļos brūklenājus. Šajā vietā dzīvoju jau vairāk nekā divus gadus desmitus un tā man ļoti patīk."

Inta nesūdzas arī par skolas tuvumu un tai apkārt valdošo kņadu, - galu galā viņa pēc profesijas ir skolotāja, kā arī bijusi Stacijas pamatskolas direktore. Bērni un jaunieši neļauj krist pesimismā. Dzīvojot skolas tuvumā, nedrīkst arī palaisties laiskumā, ir jādomā par mājas, pagalma izskatu, lai tas ar laiku nepārvērstos par nātrēm aizaugušu *sunūklāvu*, kā smejas saimniece.

Par skolu Intai īpašas atmiņas. Savulaik Stacijas pamatskola bija tāds kā celmlauzis, kur audzē kartupeļus, burkānus, gurķus savām vajadzībām, ko dara arī joprojām. Apkārtējie zemnieki palīdzēja ar tehniku, ar sēklu vai stādāmo materiālu. Bojareviču ģimene bija pirmā, kas skolai sniedza palīdzīgu roku. Kubulu pagasta iedzīvotājs Arnolds Bartkevičs skolai iedeva kartupeļu sēklu un palīdzēja tupeņus sastādīt, aizlienējot stādāmo mašīnu. Neizpalika, protams, arī kuriozi. Vienā gadā skolas vadība izdomāja, ka varētu labi nopelnīt, iesējot graudaugus, ko īsti Inta neatceras, bet vasara, šē tev, Žūpu Bērtulīt(!), gadījās slapja gluži kā šogad, un no cerētās peļņas nekas nesanāca.

Dzīvojot ceļa malā, Intai patīk arī tas, ka, braucot garām, kaimiņi vai paziņas apstājas, parunājas vai vienkārši uzsauc: "Čau!", ja viņa rušinās savā dārzā. Kustība uz ceļa notiek. Ir pamainījušies kaimiņi, ceļa viņa galā ir daudz nekustamo

Jaunības sapņu māja. Inta atzīst, ka tagad dzīvojamā māja viņai ir par lielu, bet, kad ciemos atbrauc dēli ar ģimenēm vai uzrodas ciemiņi, tad gan ir pašā laikā. Kad māju būvēja, gribējās plašuma, jo diezgan ilgi bija dzīvots vienā kopmītnes istabīņā ar diviem bērniem, kur tualete un virtuve gaiterņa galā, turklāt vēl kopā ar prusakiem. Māja bija vīra izsaprņota, pēc viņa projekta arī celta.

īpašumu, ko cilvēki brauc apstrādāt, apraudzīt. Bet kur īpašumi, tur nauda, tur darīšana ar bankām. Uz jautājumu, kāda Intai sadarbība ar bankām, viņa smejas, ka visu mūžu bankās ņem kredītu: "Māju tikai tā esmu cēlusi, - vienu kredītu atdevusi, otru paņēmusi. Bankā bija iekļāta gan māja un zeme. Bankas procenti, protams, nav patīkama lieta. Bet ko darīt?! Man dzīvē nav bijis tā, ka kā akilai vistai grauds gadās, - man nejausa bagātība no gaisa nav nokritis."

Patriotiski noskaņots

Ļoti gaida ceļu!

Bankas ceļa remontu ļoti gaida balvenietis, Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības priekšsēdētājs MĀRIS VOICIŠS, jo viņam ceļš nepieciešams, lai piekļūtu mantotajam īpašumam "Lazdiņi" Robežniekos. Māris tur kopj zemi, atjauno ābeļdārzu, sapņo kādreiz uzbūvēt arī kādu ēku, bet pagaidām sliktu laiku, ja, atbraucot uz laukiem, tāds iegadijies, pārlaiž vagoniņā.

"Līdz savai zemei varu iebraukt tikai tad, kad varu, kad to atļauj laika apstākļi, un arī tad ne ar kuru katru transporta līdzekli," viņš saka. Lai to pierādītu, Māris mūs aicināja uz savām zemēm. Bet braucām no citas puses, nevis pa Bankas ceļu. Arī tad līdz galam netikām. Kad sākās mežs un dziļās, dubļu pilnās bedres, ceļa malā varēja redzēt atstātas stāvam vairākas automašīnas. Acīmredzot cilvēki šeit tomēr kaut ko strādā. Mājas gan stāv tukšas un pamestas, citas jaunākas, citas pussabrukušas. Gluži kā tāds spoku ciems vai vieta, kur uzņem kinofilmu. Tikām pāri Liepupītei, jo zemes īpašnieki te ielikuši caurteku, bet tālāk bija vien jābrien pa arumiem. Māris mums norādīja uz uzkalniņu kilometra vai pusotra attālumā, kur redzami siena ruļļi, vagoniņš, koki. Tur kādreiz bijušas viņa vecmamma mājas, ko Māris tagad vēlas atjaunot. "Tajā laikā, kad vecmamma aizgāja uz to pasauli, visapkārt riņķi tīrumos auga kokvilna. Mani vecāki vēl kādu laiku laukos kaut ko priekš sevis audzēja - kartupeļus, burkānus, bietes, bet kad viņi vairs nespēja, to pasākumu pārņēmu es. Man, protams, kartupeļus nevajag. Man vajag, lai zeme ir sakopta, lai es kaut ko varu darīt tālāk, realizēt kādu projektu, bet tad nepieciešams ceļš. Un pašvaldībai tas jānodrošina," spriež Māris. Ceļam līdz šejieni nav jābūt šosejai, tomēr, ja aizbrauc viens traktors, lai tā pēdās var izbraukt arī otrs. Visi, kam šeit apkārt ir īpašumi, ar kaut ko ņemas, dara, lai arī īpašnieki laika gaitā mainījušies - citi savus īpašumus pārdevuši, citi nopirkuši. Piedāvājumi pārdot zemi bijuši arī Mārim, bet pircējs skaidri un gaiši pateicis:

Norāda virzienu. Māris Voicišs norāda virzienu, kur atrodas viņa īpašums, no vecmamma mantotā zeme, līdz kurienei tagad ar vieglo transportu nokļūt nav iespējams - jāgaida sals, jo dubļu līdz ausim. "Šogad bija ābolu gads, arī vectēva stādītās ābeles bija ābolu pilnas, bet kā to ābolu maisu atnesīs līdz mašīnai?" viņš jautāja.

to bērzu bīzīti es nozāģēšu, jo man vajag viengabala tīrumu. Tādēļ Mārim nekad nav ienākusi prātā doma īpašumu pārdot, jo ar to saistās arī bērnības atmiņas. Skolas gados viņam patika braukt uz laukiem pie vecmamma. Viens pats puika atbrauca ar autobusu vai kopā ar vecākiem ar "Žigulīti", ko atstāja uz ceļa, bet līdz vecmamma mājam gāja kājām. Braucot garām bijušajai veikala ēkai Oļģinā, Māris atcerējās, kā abi ar vecmammu pa meža taciņām, pa taisno gājuši uz veikalu. Mārim laukos arī ļoti patīcis braukt ar kombainu, ko mātes vecākais brālis bija sataisījis no mucas, pārgriežot to uz pusēm. "Laimīgs sēdēju savā kombainā, grozīju stūri un rūcu, kā to dara kombains, pļaujot labību," viņš atceras.

Staigājošā enciklopēdija

Darbīgs vīrs ar izcilu atmiņu

Virzienā no Stacijas pa Bankas ceļu pēdējā māja ir "Lidumnieki", kurā dzīvo pensionārs, zemnieks KĀRLIS LIELPĒTERIS - runīgs vīrietis ar lielisku atmiņu. Runājot par jebkuru notikumu, viņš labi atceras vārdus, uzvārdus, skaitļus, faktus, nosaukumus, lai arī mūžā to sakrājis daudz. Kārlis atceras kara gadus, kad bija vēl mazs puika, pēckara un padomju laiku, Atmodas sākumu Latvijā.

Pie "Lidumnieku" mājas aug daudz vecu koku, viens no tiem - ozols, kurā iespēris zibens. Kārlis atceras, ka ozolu iestādīja vectēvs dienā, kad beidzās karš. Tani dienā vectēvs ara tīrumu, kad atbrauca pa ziņu un šo ziņu pavēstīja. Viņš teica: "Pušpur, beidz art, karš beidzies." Kā atceras Kārlis, vectēvs arī izjūda zirgu, pasauca viņu ar jaunāko māsu un iestādīja ozoliņu pātagas kāta resnumā. Tas piemiņai. Vectēvs gaidīja, ka pārnāks no kara dēls, bet dēls, iesaukts padomju armijā, bija kritis jau Latvijā, Liepna kaujā. Pirms dažiem gadiem Kārlis ar māsu saņēma atbildi no Maskavas, uz kurienu māsa bija rakstījusi, ka viņu onkulis apglabāts Alūksnes Brāļu kapos.

"Tās mājas, kurās tagad dzīvoju, ir manas mātes tēva, mana vectēva Pušpura mājas. Lielpēteru mājas arī nav tālu, bet uz otru pusi. Vectēvs jau padomju gados tās mājas bija atvēlējis savai meitai, manai mātei. Astondesmito gadu beigās, kad mātei jau nebija labi ar veselību, atgriezās vecāku mājās, sapirku tehniku un sāku saimniekot," pastāstīja Kārlis, kurš ilgu laiku tad bija dienējis padomju armijā.

Tas atkal cits stāsts. Kad Kārlim bija pienācis laiks atgriezties no obligātā karadienesta padomju armijā, bija iespēja palikt dienestā ilgāk un viņš rakstīja mātei: ko darīt? Tajos gados kolhozā maksāja kapeikas, arī meliorācijā vai citos uzņēmumos dzīve nebija spožāka. Toties, kas nekaitēja dienestā padomju armijā: valsts dots apģērbs, hroma zābaki kājās, pistole pie sāniem. "Ko man zaudēt? Armijā galvenais ir neslaistīties bez darāmā. Parādīt iniciatīvu. Atceros, kā, dienot Krievijā, ziemā bija nepieciešams iztīrīt ceļu armijas automašīnām, bet nebija attiecīgas tehnikas, traktoru neviens nebija spējis iedarbināt. Lūdzu atļauju komandierim to darīt, jo man uz tehniku bija ķēriens, biju izdarīgs un apsviedīgs," atceras Kārlis. Armijā viņš nodienēja līdz 1988. gadam, pēdējos gadus Latvijā, Tukumā, kur bāzējās lidotāji.

Astondesmito gadu beigās Kārlis atstāja dienestu armijā,

Patīk tehnika. Kārlim Lielpēterim pieder automašīna "Volga", ar kuru viņš reizēm izvzina tos, kuri precas. Nesen viņš iegādājies lietotu armijas automašīnu, ko bruņotie spēki tagad izpārdod kā novecojušu tehniku, nopērkot arī ASV lidotāju vējjaku. "Gribu ilgi dzīvot, tādēļ gribu iegādāties armijas mašīnu!" smejas tehnikas fans.

iesaistījās grupā "Helsinki 86" un piedalījās tās aktivitātēs, kas bija Atmodas priekšvēstnesis. Kad bija iespēja atgūt vecāku zemi, sāka saimniekot vectēva mājās. "Tagad visu esmu noformējis māsas dēlam, kamēr viņš nav saimniekošanu pārņēmis, ņemos, daros pats. Mana meita ārzemēs dzīvo un strādā," paskaidroja "Lidumnieku" saimnieks. K.Lielpēteris uzskata, ka visgrūtāk bija pēckara gados, vectēvs kolhozam atdeva trīs govīs, četrus zirgus, inventāru, lai tikai neizvestu uz Sibīriju. Bažām bija pamats, jo Latvijas laikos saimniecībai piederēja vairāk nekā 30 hektāru zemes, lai gan saimnieki bija politiski neitrāli - nebija saistījušies ne ar komunistiem, ne vāciešiem. Viņš spriež, ka cilvēki tagad nedzīvo slikti, paēduši, automašīnās brauc, ja vien nav dzērāji, sliņķi un zagļi. Viņu, re, septiņas reizes apzaguši! Tagad var saimniekot, ja vien darba nebaudās. "Arī Jānis Trupovnieks, lai arī Saeimas deputāts, mežu, zemi iegādājies, pats ar kombainu strādā, es vēl viņam ar padomu piepalīdzēju. Ceļu uz īpašumiem vajag," pārliecināts pagasta iedzīvotājs, aiz kura mājas Bankas ceļš praktiski beidzas.

Vēsturiskas relikvijas

Karogi, armijas siksnas un slepenā karte

Kubulu pagasta "Lidumnieku" māju iedzīvotājs KĀRLIS LIELPĒTERIS ir saglabājis sarkanbaltsarkano karogu no pagājušā gadsimta 30. gadiem, kas piederēja viņa vectēvam. Karogs ir smalkvilnas, šūts, tam ir linu aukliņa, ar ko karogu piestiprināt pie kāta. Kārļa vectēvs šo karogu bija noglabājis spilvendrānā, bet uz tās neviens negulēja. Atmosdā laikā ar šo karogu patriotu grupas "Helsinki 86" dalībnieki gāja pie Brīvības pieminekļa. Tas izmantots arī grupas organizētājā pasākumā Balvos. Karoga kāts veidots kā divas metāliskas caurules, kuras var sabīdīt kopā. Tā karoga kātu vieglāk varēja transportēt kā celtniecības materiālu, piemēram, autobusā, neradot aizdomas. Kārlim saglabājušās arī to laiku fotogrāfijas, lai gan dažas ir atdotas projām, piemēram, uz Ameriku. Vispār Kārlim ir trīs sarkanbaltsarkanie karogi: viens, ko viņam uzdāvināja "Čikāgas pieciņi", kas savulaik koncertēja Tukumā, kur Kārlis dzīvoja, otrs - tagad veikalā nopērkamais sarkanbaltsarkanais Latvijas karogs, un trešais - piemiņa no vectēva. K.Lielpēteris parādīja arī Latvijas brīvvalsts Kubulu pagasta karti, uz kuras vienā stūrī rakstīts 'slepeni'. Tāpat saglabājušās kā relikvijas vēl divas Latvijas armijas karavīru siksnas.

Lepni plīvo. Uzvilks kātā, Latvijas brīvvalsts sarkanbaltsarkanais karogs nedaudz smagnēji, tomēr lepmi plīvo vējā.

Divas armijas siksnas. Saglabājušās arī divas Latvijas brīvvalsts armijas siksnas: viena - parastā, otra - parādes.

Lauku saimniecība

Saimnieko ilgu gadus. Virzienā no Stacijas Bankas ceļa malā atrodas lauku saimniecība, kurā jau ilgu gadus saimnieko ANNA BOJAREVIČA. Viņa nodarbojas ar lopkopību. "Eglišu" mājas ar saimniecības ēkām atrodas vistuvāk ceļam, tādēļ garābraucēju acīm nav noslēpjams, ka šeit notiek nopietna saimnieciskā darbība.

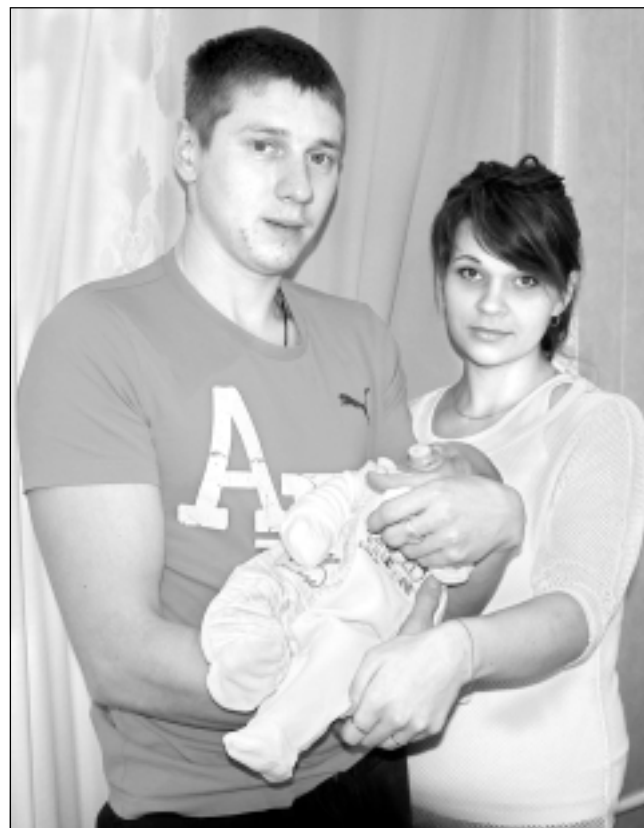
Sagatavoja I.Zinkovska, foto - A.Kirsanovs

Jaundzimušie

No diviem vārda variantiem izvēlējās Klāvu. 9.novembrī pulksten 1.26 piedzima puika. Svars – 2,810kg, garums 51cm. Puisēna mammai Kintijai Keomeģei no Alūksnes šis ir pirmais bērniņš. “Puisīti arī gribējām, it īpaši vīrs Oskars, taču 100% garantiju, ka tā arī būs, neviens nedeva. Tikai pašās grūtniecības beigās uzzinājām, ka tomēr gaidām dēlu. Interesanti, ka arī apkārtējie visi kā viens apgalvoja, ka būsīm vecāki puikam, tikai viens cilvēks prognozēja meitiņu. Arī vīra rados visiem dzimst puikas, acimredzot izņēmums neesam arī mēs,” secina Kintija. Jaunā māmiņa stāsta, ka sākumā nevarēja izšķirties starp diviem vārda variantiem – Kurts un Klāvs, taču beigās tomēr izšķīrās par labu otrajam vārda variantam. “Man ļoti patīk dzejnieks Klāvs Elsbergs, bet tagad mums mājās būs pašiem savs Klāvs,” priecīga teic Kintija. Jaunā māmiņa stāsta, ka Balvu slimnīcas dzemdību nodaļu izvēlējās labo atsauksmju dēļ un nemaz nenožēlo, ka pieņēma šādu lēmumu. “Viss bija labi. Tagad tikai atliek rīkot raudzības un sākt domāt par krustvecākiem mūsu mazajam dēliņam,” teic Kintija Keomeģe.

Piedzimst Lāčplēša dienā. 11.novembrī pulksten 6.59 piedzima puika. Svars – 3,810kg, garums 54cm. Puisēna vecākiem Lailai un Andrejam Gončaroviem no Alūksnes šis ir trešais bērniņš. “Mazo brālīti mājās gaida vecākais brālis Sergejs, kuram ir pieci gadi, un māsa Viktorija, kurai ir gads un 10 mēneši. Godīgi sakot, par trešā bērniņa dzimumu vairs neiespringām, jo jau ir gan dēls, gan meita, kaut gan daktere līdz pat astotajam grūtniecības mēnesim solīja meitiņu. Tikai pašās grūtniecības beigās uzzinājām, ka būs puika, bet arī tad dakterei vēl istas pārliecības nebija. Tieši tādēļ ratus nopirkām sarkanā krāsā, lai der abiem dzimumiem, un arī jaundzimušā drēbītes uz slimnīcu pirkām neitrālos toņos,” stāsta jaunie vecāki. Jautāti, ko pēc dažādām grūtniecības pazīmēm un tautas ticējumiem solīja apkārtējie, Laila atzīst, ka ziņu par gaidāmo trešo mazuli centās neizpaust pēc iespējas ilgāk. Pamatojums tam gluži vienkāršs, - ja par pirmo bērniņu parasti visi priecājas, par otro saka – ma-lači, tad par trešo jau parasti sāk šaubīties, vai tiks galā. Lailai un Andrejam par to gan šaubu nav – tiks! Viņi stāsta, ka jaundzimušo sauks par Romānu – tādu vārdu mazajam brālītim izvēlējās piecgadīgais Sergejs. “Kad gaidījām Sergeju, mums padomā bija divi vārda varianti – Sergejs vai Romāns. Toreiz izvēlējamies pirmo, bet tagad – otro. Viss vienkārši,” savu izvēli pamato nu jau trīs bērnu vecāki. Lai arī mediķu noliktais dzemdību datums bija no 15. līdz 17.novembrim, puika iemānījās nākt pasaulē mazliet agrāk, turklāt ļoti īpašā - Lāčplēša - dienā. “Tagad novembris mums būs svētku mēnesis. 11.datumā dzimšanas dienu svinēs Romāns, savukārt 30.novembrī Andrejam ir vārdadiena, bet viņa vecmammai - dzimšanas diena. Viss mēnesis paies svētkos,” secina Laila.

Vēl dzimuši:

10.novembrī pulksten 10.08 piedzima meitenīte. Svars – 3,550kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Agneta Lūkina dzīvo Rugāju novada Rugāju pagastā.

10.novembrī pulksten 22.34 piedzima meitenīte. Svars – 2,380kg, garums 48cm. Meitenītes mamma Ineta Dambīte dzīvo Briežuciema pagastā.

11.novembrī pulksten 7.23 piedzima puika. Svars – 3,780kg, garums 58cm. Puisēna mamma Diāna Vindedze dzīvo Alūksnes novada Mārkalnes pagastā.

14.novembrī pulksten 21.52 piedzima meitenīte. Svars – 2,760kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Inga Logina dzīvo Lazdulejas pagastā.

15.novembrī pulksten 21.40 piedzima meitenīte. Svars – 2,880kg, garums 50cm. Meitenītes mamma Kristina Panumaite dzīvo Gulbenes novada Lejasciema pagastā.

16.novembrī pulksten 4.11 piedzima puika. Svars – 2,730kg, garums 49cm. Puisēna mamma Vita Klasepa dzīvo Alūksnē.

Izciliens novembra jubilatāriem cienījamā vecumā!

Evfrozina Supe
Medņevas pagastā
Staņislavs Duļbinskis
Susāju pagastā
Augustina Augustāne
Tilžas pagastā
Valentīna Andrupe
Aina Vīcupe
Vecvilžas pagastā
Zenta Hatīļeva
Žiguru pagastā
Leontīna Bukovska
Leonīds Niceckis
Viljākas pilsētā
Lucija Sprukule

80 GADOS
Balvu pagastā
Leontījs Vizulis
Bērzkālnes pagastā
Anna Poševa
Briežuciema pagastā
Ādolfs Ločmelis
Kubulu pagastā
Ženija Feodorova
Šķilbēnu pagastā
Anna Tutiņa
Tilžas pagastā
Anna Zelča

97 GADOS

Tilžas pagastā
Jekaterina Baranova

95 GADOS

Susāju pagastā
Emīlija Ivanovska

94 GADOS

Medņevas pagastā
Malvīna Strupka
Viljākas pilsētā
Lidija Stepanova

93 GADOS

Medņevas pagastā
Marjana Babāne
Tilžas pagastā
Antonina Barkāne

91 GADĀ

Baltinavas novadā
Domicela Streļča
Kubulu pagastā
Elizabeta Kļaviņa
Krišjāņu pagastā
Emīlija Akmentiņa
Pansionātā
Anna Barsova

90 GADOS

Balvu pagastā
Alberts Kopāns
Medņevas pagastā
Mihalina Logina

Susāju pagastā
Taisija Kaļiņina

89 GADOS

Bērzkālnes pagastā
Aina Duba
Kubulu pagastā
Olga Kuzmina
Šķilbēnu pagastā
Marija Berezova
Tilžas pagastā
Alberts Slišāns
Žiguru pagastā
Staņislava Manceviča
Viljākas pilsētā
Anastasija Petrova

88 GADOS

Tilžas pagastā
Anastasija Ločmele
Vecvilžas pagastā
Vilma Arule
Viksnas pagastā
Anna Budeviča

87 GADOS

Šķilbēnu pagastā
Vladislavs Pužulis
Žiguru pagastā
Valērija Borise

86 GADOS

Bērzkālnes pagastā
Zelma Dimitrijeva

Kubulu pagastā

Zenta Kravale
Krišjāņu pagastā
Marija Briede

85 GADOS

Baltinavas novadā
Aloīzs Ločmelis
Bērzkālnes pagastā
Marcijana Učelniece
Kubulu pagastā
Vladimirs Feodorovs
Krišjāņu pagastā
Aina Ločmele
Susāju pagastā
Valentīna Ķikuča
Šķilbēnu pagastā
Staņislavs Bukšs
Žiguru pagastā
Jevģenijs Stepanovs
Viljākas pilsētā
Leontīna Borisova
Pansionātā
Leonora Rugele

84 GADOS

Balvu pagastā
Zinaīda Ziemele
Bērzkālnes pagastā
Raisa Rumjanceva
Briežuciema pagastā
Valentīna Keiša
Medņevas pagastā
Genovefa Supe

Susāju pagastā

Oļģerts Sprukuls
Vecumu pagastā
Zinaīda Kokoreviča
Viksnas pagastā
Anna Dumbrovska
Olga Komarovska
Viljākas pilsētā
Velta Lielmane

83 GADOS

Baltinavas novadā
Anna Zelča
Kubulu pagastā
Anna Kravale
Viljākas pilsētā
Uldis Leitens

82 GADOS

Šķilbēnu pagastā
Anģeļa Brokāne
Eleonora Logina
Tilžas pagastā
Leopolds Vīcups
Viljākas pilsētā
Vasilij Kokorevičs

81 GADĀ

Baltinavas novadā
Anna Kaņepe
Valentīna Kaša
Briežuciema pagastā
Vladimirs Fjodorovs
Elizabeta Pundure

Tikšanās

Žurnālisti aicina līdzdomāt

Maruta Sprudzāne

Balvu Centrālā bibliotēka aicināja lasītājus uz tikšanos ar žurnāla "A12" veidotājiem. Tas ir izdevums, kas veido pozitīvus stāstus par cilvēkiem un notikumiem Latgalē. Žurnāla numuros lasāmas intervijas un reportāžas arī par mūspuses novadu ļaudīm un dzīvi pierobežā.

Žurnāla redaktore Ināra Groce atklāja izdevuma "A12" nosaukuma būtību. Tas nozīmē - ceļš, ko ejam un meklējam visdažādākajās tā izpausmēs. Žurnālistu atradumi izpaužas rubrikās: intervija/viedoklis, vērtības, notikumi, uzņēmīgie, dzimtas, kultūra, stāstnieks, latgaliešu literatūra, personības... Lasītāji var atrast arī daļiņu sevis kādā no šiem daudzajiem stāstiem, vēstījumiem vai redzējumiem. Interesanti, ka žurnāla veidotājiem nav vienas kopīgas redakcijas, kur viņi visi sēdētu un strādātu. Katram rakstītājam ir konkrēta darbavieta, jo tikai ar šo izdevumu vien nebūtu iespējams nopelnīt iztiku. Bet "A12" numuru veidošana ir viņu komandas sirds darbs un iespēja katram izpausties radoši. Redaktorei prieks, ka šo izdevumu lasa arī ārpus Latvijas, piemēram, tālajā Amerikā. Tā ir trimdas latviešu, kā viņus dēvē redaktore, vēlme sajukt dzimtas puses saknes un atcerēties latgalisko.

Prieku par saturīgo izdevumu pauda arī Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule, jo žurnālā visai daudz rakstīts arī par mūspuses novadu ļaudīm, kā pašu Rutu Cibuli, Albertu Budži, Annu Āzi, Aldi Bukšu, Imantu Slišānu un citām personībām, arī par Katlešiem, Tilžu, Baltinavas saimniecēm, vēl par daudz ko - kopā bijušas 27 publikācijas. Rēķinot žurnāla neilgu mūžu (iznāk kopš 2012.gada reizi divos mēnešos), publikāciju par mūspuses cilvēkiem un vietām bijis ievērojami daudz.

Kā izteicās žurnāla redaktore, publikāciju mērķis ir vākt un apkopot informāciju, lai to saglabātu arī nākamajām paaudzēm. Kaut vai par koka ēkām, kas ar laiku iet zudībā. Vai katrā numurā lasāms kāds jaunums par Rēzekni, jo tur notiek daudz aktivitāšu, taču par Daugavpili atrast ko latvisku esot tikpat kā neiespējami. Žurnālisti joko, ka tur nedzīvo ne latvieši, ne krievi, ne latgalieši, bet gan daugavpīlieši ar savu interesanto mentalitāti. "Katrā vietā cilvēki ir citādi. Atšķiras viņu optimisma vai prieka izpausmes, attieksme pret dzīvi un

Aicina līdzdomāt. Redaktore Ināras Groces vēlme: "Aicinām lasīt mūsu žurnālu un līdzdomāt. Domāt par sevi, savu dzīvi un tās vērtībām. Tas laikam ir pats grūtākais, bet tikai tā varam mainīt dzīvi, lai tā paliktu labāka."

tās notikumiem. Mums tas ir atklājums," uzsver redaktore. Žurnālistus pārsteigusi arī atklāsme, kādi žurnāla vāki lasītājiem visvairāk patīk. Izrādās, lielāko ievēribu izpelnījušies žurnāli, kur uz pirmā vāka uzlikti mācītāju portreti. Redaktore pārlicināta, ka tas liecina par lasītāju vēlmi izzināt garīgās vērtības.

Pastāvīga rubrika kopš žurnāla pirmsākumiem ir "Ceļojums". Protams, tagad daudzi ceļo gan pa Latviju, gan ārvalstīm, un viņiem ir savs vērtējums. Taču cilvēkiem tik un tā patīk lasīt ceļojumu stāstus, jo tad var salīdzināt savu un rakstītāja redzējumu. Žurnālā par ceļojumiem regulāri raksta

Ceļotājs un stāstnieks. Ģeogrāfam Ivaram Matisovam darbs žurnālā ir hobijs. Viņš atzina, ka rakstīt nav viegli, jo, lai uzrakstītu publikāciju par konkrēto tēmu, pirms tam jāizlasa reizes desmit lielāks informācijas apjoms. Viņa kritērijs: "Ja man pašam ir interesanti rakstīt, tad ir vērts to darīt, tad arī citi lasīs. To saku arī saviem studentiem, - ja jums neinteresē tēma, par ko rakstāt savus darbus, vairāk par sešām ballēm nedabūsi. Bet es zinu arī, kā Balvu puses studenti raksta savus diplomdarbus."

ģeogrāfs Ivars Matisovs. Autors "A12" ir publicējis rakstu sēriju "Ceļojums apkārt Baltijas jūrai". Tagad tā beigusies, un viņš grasās pievērsties Latgales pusei un rakstīt par pilsētām. Ivars vai katru gadu apmeklē Balvus un palēnām gatavo arī publikāciju par Balviem. Viņa skatījumā, tā ir viena no krāsainākajām pilsētām Latgalē, kas nedaudz atgādina arī Preiļus un Gulbeni. "Balvos ir daudz zaļuma - parku, arī veikalus, un ielās var redzēt cilvēkus," teica Ivars Matisovs.

Meklējam atbildi

Neiespējamā misija vai zudušas vērtības?

Irēna Tušinska

Redakcija saņēma vēstuli no balvenieša, kura svētku noskaņojumu patriotisma nedēļā sabojāja nelaiņa pārdevēja veikalā "Kurzemes Gaļsaimeņieks". Viņš vēlējās noskaidrot, ko par to domā šī veikala vadība.

Vēstulē rakstīts: "Gribu dalīties domās un rast atbildi par 12.novembrī tirdzniecības centrā "Planēta", veikalā "Kurzemes gaļsaimeņieks", piedzīvoto.

Tuvojoties valsts svētku nedēļai, biju nolēmis laikus sarūpēt pirkumu svētku galdam. Aiz letes rosījās divas pārdevējas. Viena apkalpoja pircējus, bet otra mala gaļu. Noskatījis savu pirkumu, arī es palūdzu, vai man nevar samalt? Saņēmu atbildi: "Mēs gaļu ar ādu nemaļam." Kad teicu, ka problēma ir risināma, ādu nogriežot, kundzīte, kura apkalpoja pircējus, man pajautāja: "Vai Jūs ar mieru uzgaidīt?" Saņemot no manis apstiprinošu atbildi, savukārt jautāja kolēģei - vai viņa mals, atbilde skanēja: "Nē." Uz manu jautājumu: "Kāpēc nē?" saņēmu atbildi: "Man tas ir lieks darbs."

Arī es padomju laikā tiku strādājis apkalpojošajā sfērā. Mums tika audzināta laipna klientu apkalpošana, par visu augstāk liekot klienta intereses un vēlmes. Man rodas jautājums: vai šīs vērtības minētajai kundzītei ir zudušas, vai tādu vispār nav bijis? Ar laikraksta "Vaduguns" līdzdalību vēlētos rast atbildi par radušos situāciju no "Kurzemes Gaļsaimeņieka" vadības."

Sazinoties ar veikala "Kurzemes Gaļsaimeņieks" vadību, saņēmu atbildi: "Esam iepazinušies ar pircēja sūdzību un vēlamies atvainoties par sagādātajām neērtībām Jānim un atvainoties arī citu pircēju priekšā. Jau no rīta, 12. novembrī, SIA "Kurzemes Gaļsaimeņieks" veikalā Balvos konstatējam problēmas ar gaļas maļamo mašīnu. Apliecinājumam pielikumā pievienota kvīts par veikto remontu. Vēlreiz atvainojamies klientiem par nekompetentu apkalpošanu. Mūsaprāt, abu pušu starpā radās pārpratumi, kas noveda pie klienta sarūgtinājuma un neapmierinātības. Tehniskās problēmas ir novērstas, laipni lūdzam visus gaļas gardēžus pie mums veikalā!"

Kvīts par remontu. Šī kvīts apliecina, ka todien, kad Jānis iepirkās veikalā, bija radušās problēmas ar gaļas maļamo mašīnu. Atliek vien piebilst, ka, iespējams, konflikts nemaz nebūtu radies, ja pārdevēja būtu laipni paskaidrojusi, kāpēc nevarēs samalt Jāņa nopirkto gaļu.

Foto - A.Kirsanovs

Jaunākie žurnālu numuri

Ēdamgrāmata

☞ Vēlā rudenī, kad gada lielie darbi apdarīti, kad gaidāmi daudzi skaisti svētki un vakari kļuvuši gari, beidzot ģimenei un visai dzimtai ir laiks kopā apsēsties pie ēdamgaldā un nesteidzīgi baudīt labi pagatavotu ēdienu. Lūk, tādiem vakariem, kad apetīti rosinošas smaržas nāk no cepeškrāsns virtuvē, ir domāta šī "Ēdamgrāmata"! Tajā atradīsiet:

- ☞ daudz gardu zupu, sacepumu, gaļas ēdienu un desertu receptu;
- ☞ tāpat arī dodam padomus, kā plānot ģimenes nedēļas iepirkumus, ko gatavot bērnu ballītēm un ko - ja vēlaties veģetārus ēdienus vai esat svaigēdājs.

Una

☞ Sarunas ar tevi. Dace Rukšāne - Šcipčinska šoreiz par svariem un sievietei tik svarīgo - ķermeņa svaru. ☞ Viņa. "Dzīve - tā ir jezga," teic gleznotāja Džemma Skulme. *Neraugoties uz dzīves garozu, kas brīžam šķitusi pat pārlietu cieta, arī savā devītajā gadu desmitā māksliniece it visā, ko dara, cenšas rast vēl nebijušu prieku.*

☞ Viņš. Pateikt, ka fiziķis Vjačeslavs Kaščejevs ir interesants sarunu biedrs, nozīmētu nepateikt neko. *Slava - zinātnes savaldzināts, vairākus apbalvojumus saņēmis fiziķis, kurš spējis paskatīties pāri formulām un atzīt, ka pasaulē ir arī augstāks spēks par zinātņi - Dievs.*

☞ Pasaules pulss. Baltā nama tumšie noslēpumi - skandāli un noklusētais. *Lai gan valda uzskats, ka visi līdzekļi ir vienlīdz labi milā un karā, šo teoriju gribot negribot nākas attiecināt arī uz varas spēlētā politikas kuluāros.*

☞ Runā viņi. Par tēva lomu sievietes dzīvē diskutē mūziķis un TV24 raidījuma "Rampas ugunis" vadītājs Andris Kivičs ar eksplotiķi Kārli Leiškalnu, bet jautājumu, kāpēc dažiem pāriem nodzīvot ilgā un laimīgā laulībā izdodas, bet citiem ne, vaicājam režisoram un producentam Rolandam Laķim un a/s "Brīvais vilnis" valdes priekšsēdētājam Arnoldam Babrim.

☞ Problēma. Tik nevainīgā zālīte. Par atkarīgu personību ģimenē un cīņu ar to.

☞ Stils. Šīs sezonas mēteļu tendences un aktualitātes, modes un stila jaunumi.

☞ Skaistums. Ādu attīroši un kopjoši līdzekļi, kas pagatavoti pēc ādai individuāli piemērotām receptēm.

☞ Veselība. Nevēlamais mantojums - vēzis. Vai sevi likt riska grupā, ja ģimenē ar to kāds slimojis? Kā sevi pasargāt?

☞ Interjers. Ar atmiņām par Angliju. Mansarda tipa dzīvoklis ar plašu terasi.

☞ Ceļojums. Korsikas salu pārstaigājot.

☞ Aktuālā intervija. Marta Ritova - mūzikā melot nespēja.

☞ Zvaigzne ar džentlmeņa attieksmi. Nu arī Maikla Fasbendera sirds ir aizņemta.

Citādā Pasaule

☞ Dziedniece un gaišreģe Vija Amatniece: "Palīdzu cilvēkiem pašiem kļūt veselīem."

☞ Baisais barons fon Reke no Jaunpils. *Barona zārks apstipots ar vara stiprām, jo nelaikis arī pēc nāves nav licies mierā.*

☞ Stounhedža Krievijā. *Āriešu mistiskā pilsētvalsts Urālu kalnu pakājē.*

☞ Maģija tumšajam gadalaikam. *Kā aizdzīt skumjas un depresiju un pieburt sev dzīvesprieku.*

☞ Gredzenu vēstījums: nekas nenotiek tāpat vien. *Ko darīt, ja salūzt vai pazūd rotaslieta, jo sevišķi - laulības gredzens.*

☞ Horoskops veselībai. *Kā izmantot to, ka planētas un mēness fāzes ietekmē labsajūtu?*

☞ Indīgais tomāts. *Eksotiskais un labi bruņotais dārzkopju bieds.*

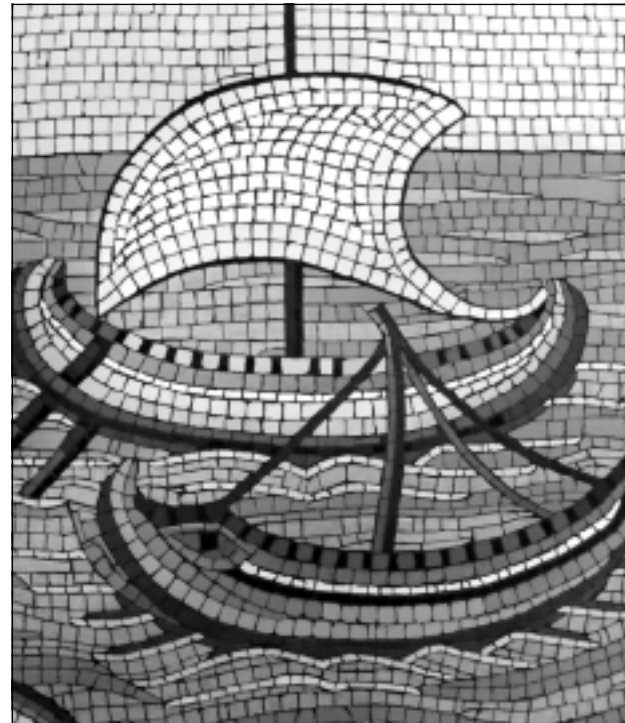
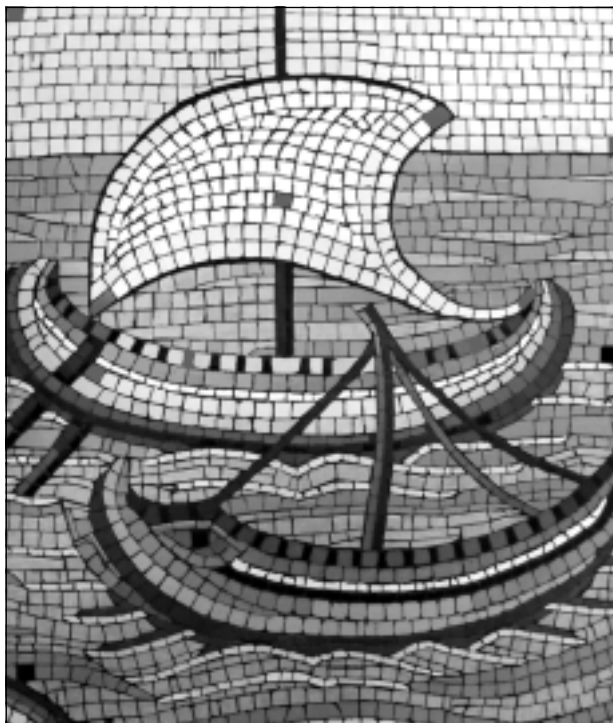
☞ Katrā "Citādās Pasaules" numurā: astroloģes un numeroģes prognozes, cilvēkstāsti un dziednieka padomi, Mēness dienas kalendārs.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.decembrim.

11. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 26 pareizas atbildes. Konkursa "Vēriģā acs" 10.kārtā veiksmē uzmaidīja VAIRAI DRAGUNEI no Kupravas. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laušanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.decembrim.

11. kārtā

	6	2		3	4		1	
	3	5	1				6	7
1				6				
8	2						1	
6	4		3		1		2	7
		1					6	3
				2				5
	8	6			9	2	3	
	9		5	1		4	8	

Pareizas atbildes iesūtīja: V.Gavrjušenkova, E.Ķirsone, A.Zelcs, Z.Pulča, J.Voicišs, A.Ančs, D.Svarinskis, S.Sirmā, St.Lazdiņš, M.Pretice, I.Dzergača, A.Ruduks, M.Reibāne (Balvi), B.Sopule (Viksnā), V.Šadurska, E.Pērkone, L.B. (Rugāju novads), V.Dragune (Kuprava), A.Mičule, B.Ķise, A.Slišāns, A.Siliņa (Tilža), V.Krēmere (Susāju pagasts), V.Ločmele (Lazdukalns), M.Keiša (Upīete), J.Duļbinska, I.Homko (Medņeva), Z.Ziemele (Naudaskalns), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), I.Supe (Cērpene), M.Bleive (Viksnas pagasts), Z.Šulce (Liepāja).

10. kārtas uzvarētāja ir INĀRA SUPE no Cērpēnes. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Pēc ķiviņa. Iesūtīja Jānis Kuprišs.

Vasaru atceroties. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Par novembra veiksmīgākās fotogrāfijas autoru atzīts JURIS KAŠS no Balviem ar fotogrāfiju "Brokastis", kas publicēta 22.novembrī. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Aktuāli

Nedienas ar PVN

Laikraksta "Vaduguns" redakcija saņēma vēstuli no daudzdzīvokļu māju Ezera ielā 16 un 18 dzīvokļu īpašniekiem, kuri ir neizpratnē par apsaimniekotāja – pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" - piestādītajiem rēķiniem kopš šī gada augusta.

Aplikšana ar PVN - nekorekta

"Dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē izrunājām par gaidāmajām izmaiņām. Tās paredz apsaimniekošanas maksu ar šī gada 1. jūliju aplikēt ar PVN, kas viennozīmīgi palielina arī kopējo rēķina summu. Diskutējām arī par to, ka, neskatoties uz izmaiņām, dzīvokļu īpašnieki vēlas uzlabot savu dzīves kvalitāti un namu tehnisko stāvokli, un nolēmām veikt neklātienē balsojumu, kur precīzi definējām dzīvojamo māju Ezera ielā 16 un 18 mērķus. Proti, nobalsojām par pārvaldīšanas un apsaimniekošanas tarifa noteikšanu EUR 0,30 par vienu dzīvokļa kopējās platības m², kas savukārt sadalās divās daļās: apsaimniekošanas maksa tiek aprēķināta EUR 0,15 apmērā par vienu dzīvokļa kopējās platības m²; ikmēneša iemaksa rezerves uzkrājuma fondā ir EUR 0,15 par vienu dzīvokļa kopējās platības m², izmaiņas veicot jūlija rēķinos. Nama iedzīvotāji ir iepazīstināti ar remontdarbu iepriekšējo gadu izmaksām, kur redzams, ka pie lielākiem remontdarbiem, par kuriem lēmuši namu iedzīvotāji, apsaimniekotājs bijis kā starpnieks, nevis pakalpojuma sniedzējs. Tādēļ uzskatām, ka visas summas EUR 0,30 (rēķinos par septembri) aplikšana ar PVN ir nekorekta un pretrunā ar dzīvokļu īpašnieku nolemtu.

Jāpiebilst, ka esam iepazīstinājuši arī ar metodisko materiālu un citiem skaidrojumiem par izmaiņām PVN piemērošanā dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumiem, kuri, starp citu, jau publicēti krietni pirms izmaiņu spēkā stāšanās. Tikai mūsu apsaimniekotājs joprojām uzskata, ka nav pietiekami izsmeļošas atbildes par PVN piemērošanu, jo rēķinos par jūliju un augustu tiek ņemtas vērā balsojuma 1.punkts, bet tas nozīmē, ka plānotajiem remontdarbiem neko nespēs uzkrāt. Tādēļ rēķinos par septembri lūdzām ņemt vērā balsojumu un iekasēt pilnu pārvaldīšanas un apsaimniekošanas tarifu, kas ir EUR 0,30 par vienu dzīvokļa kopējās platības m². Septembra rēķinos apsaimniekošanas maksā ir iekļauts pilnais tarifs, kas ir EUR 0,30, un kopējā summa aplikta ar PVN, kas ir pretrunā ar dzīvokļu īpašnieku balsojumu. Esam nobažījušies, ka PVN iedzīvotāji maksās divas reizes - piestādītajos rēķinos un par paveiktajiem darbiem, ja apsaimniekotājs nebūs pakalpojuma sniedzējs, bet īpašnieku kopības vārdā pakalpojumu pirks no kāda uzņēmuma un no mājas uzkrājuma tiks veikts atskaitījums par veikto darbu kopējo summu, kur būs iekļauts arī PVN. Atsaucoties uz iepriekš minēto, secinām, ka apsaimniekotājs ir maz ieinteresēts, lai iedzīvotājiem par pakalpojumiem nenāktos pārmaksāt, jo jau pagājuši četri mēneši, bet skaidrības nav! Kāpēc citās pilsētās rēķinos kā atsevišķa pozīcija ir "Iemaksa rezerves uzkrājuma fondā", bet mūsu apsaimniekotājs nav spējis izkāpt no ierastā rāmja?"

No mājas vecākās nav saņemts iesniegums

Pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" direktors ULDIS SPRUDZĀNS skaidro, ka grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā nosaka, ka ar šī gada 1. jūliju PVN jāpiemēro dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumiem, kas sniegti iedzīvotājiem un dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajām sabiedrībām sniegtajiem dzīvojamo māju uzturēšanas un pārvaldīšanas pakalpojumiem. Grozījumi, kā skaidro U.Sprudzāns, nosaka arī gadījumus, kad mājas pārvaldnieks remonta pakalpojumus nesniegs (piemēram, jumta seguma nomaiņa), bet šo pakalpojumu pirks no citiem uzņēmumiem Publiskā iepirkuma likuma noteiktajā kārtībā. "Šādā situācijā apsaimniekotājs attiecībā uz remonta pakalpojumu sniegšanu darbosies kā starpnieks un netiks uzskatīts par remonta pakalpojumu sniedzēju dzīvokļu īpašniekiem. Apsaimniekotājam, saņemot rēķinus no citiem reģistrētiem PVN maksātājiem, kopējā summa (ar PVN) būs jāsadala dzīvokļu īpašniekiem, kā atsevišķa apmaksas pozīcija ikmēneša komunālo pakalpojumu maksājumu rēķinos. Šajā gadījumā maksājumiem mājas uzkrājumu remonta fondā PVN netiek piemērots. Piemēram, ja notikusi dzīvojamās mājas jumta seguma

"Jāsecina, ka apsaimniekotājs ir maz ieinteresēts, lai iedzīvotājiem par pakalpojumiem nenāktos pārmaksāt. Kāpēc citās pilsētās rēķinos kā atsevišķa pozīcija ir "Iemaksa rezerves uzkrājuma fondā", bet mūsu apsaimniekotājs nav spējis izkāpt no ierastā rāmja?"

Foto - A.Kirsanovs

nomaiņa un apsaimniekotājs kādu laiku periodu iekasē samaksu par jau sen saņemtu pakalpojuma samaksu, šajā gadījumā par šo pakalpojumu nodoklis vairs nav piemērojams. Apsaimniekotājs vienkārši iekasē 5-10 eiro mēnesī un PVN šajā pakalpojumā jau iekļauts. Vienīgi maksājumu rēķinā šī maksājuma pozīcija jāizdala atsevišķi," stāsta pašvaldības aģentūras direktors.

U.Sprudzāns piebilst, ka Ministru kabineta noteikumos Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" noteikta kārtība, kā aprēķina dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksu nākamajam kalendāra gadam: "Ņemot vērā, ka no Ezera ielas 16 un Ezera ielas 18 Balvos māju vecākās nav saņemts iesniegums ar dzīvokļu īpašnieku balsojumu par plānotajiem darbiem 2017.gadā, tas nozīmē, ka nekādi remontdarbi netiek plānoti un mājas turpina veikt finanšu uzkrājumus, maksājot ikmēneša apsaimniekošanas maksu.

Ja kādā no nākamajiem periodiem mājas iedzīvotāji plāno veikt remontdarbus un ja arī tiek piesaistīts izpildītājs kā trešā persona, šo darbu izpildē vairs netiek piemērots PVN, jo iedzīvotāji to pārvaldniekam jau samaksājuši. Līgumi tiks noslēgti tikai gadījumos, ja dzīvojamai mājai ir uzkrāti finanšu līdzekļi šo darbu veikšanai. Ja to nepietiek, mājas iedzīvotājiem jālemj par apsaimniekošanas maksas paaugstināšanu."

Savukārt Balvu novada pašvaldības Saimnieciskās nodaļas vadītājs - pilsētas pārvaldnieks SANDIS MEIERS - skaidro, ka pašvaldības speciālisti uzskata, ka PVN dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumiem jāpiemēro, kā likumā noteikts. "Ja daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem rodas nesaprašanās ar "SAN-TEX" par PVN piemērošanu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu rēķinos, aicinu vērsties "SAN-TEX", kas noskaidros, kā tiek piemērots PVN," viņš paskaidroja.

Daudzdzīvokļu māju Ezera ielā 16 un 18 vecākā RUDĪTE ZIEMELE, iepazīstoties ar "SAN-TEX" direktora Ulda Sprudzāna sniegto skaidrojumu, spriež, ka, pirms publiski paust tik populistisku frāzi, ka mājas vecākā nav iesniegusi balsojumu par plānotajiem darbiem, ieteiktu aģentūras direktoram iepazīties ar abu daudzdzīvokļu māju lietām, jo tur ir gan iesniegumi par nepieciešamajiem un nākotnē plānotajiem darbiem, gan konkrēti dzīvokļu īpašnieku balsojumi. "Atļaušos atspoguļot arī faktu, kas iedzīvotājos izraisīja sašutumu un bažas. Balstoties uz dzīvokļu īpašnieku balsojumu, septembrī kāda firma veica remontdarbus par kopējo summu EUR 2597,82, tostarp PVN 450,86. PVN pilnā apmērā ir atskaitīts no mājas uzkrājuma septembra mēnesī. Tas nozīmē, ka septembrī tiek aprēķināts PVN apsaimniekošanas maksai un tajā pašā laikā septembrī tiek veikts pilns PVN ieturējums par paveiktajiem darbiem?! Jebkurā gadījumā atklāts paliek iedzīvotāju konkrēti uzdotais jautājums - kāpēc apsaimniekotājs ignorē dzīvokļu īpašnieku balsojumu, kur skaidri pateikts, kāda summa ir apsaimniekošanas maksai un kāda – rezerves uzkrājuma fondam, par kura izlietojumu turpmāk lems dzīvokļu īpašnieki atbilstoši likumā noteiktajam, bet nevis mājas vecākā uz iesnieguma pamata? Patiesībā no šī uzkrājuma fonda, ja vien dzīvokļu īpašnieki par to vienojas atbilstoši likumam, viņi var realizēt visieedomājāmākās vēlmes, bet, iespējams, šī naudiņa tiek krāta kā starta kapitāls mājas renovācijai. Te gan atkal jāpiebilst - kā dzīvokļu īpašnieki lems, tā arī būs.

Uzskatu, ka četri mēneši ir pārāk ilgs periods, lai iestādes vadītājs saprastu, kā organizēt darbu saistībā ar jauno normatīvo regulējumu. Starp citu, Saeima galīgajā lasījumā šī gada 17.novembrī pieņēmusi arī grozījumus Dzīvokļa īpašuma likumā, kas paredz pilnveidot tiesisko regulējumu mājokļu jomā. **Tās stāsies spēkā ar nākamā gada 1.janvāri, un dzīvokļu īpašniekiem būs noteikts pienākums veikt naudas maksājumus uzkrājumu fondā dzīvojamās mājas uzlabošanā. Jāuzsver, ka šis pienākums būs aktuāls ikvienai daudzdzīvokļu mājai Balvu pilsētā. Atsaucoties uz šiem grozījumiem, abu māju – Ezera ielā 16 un 18 - dzīvokļu īpašnieki jau savlaikus uzņēmies pienākumu veikt naudas maksājumus uzkrājumu fondā dzīvojamās mājas uzlabošanai, bet apsaimniekotājs to spītīgi ignorē. Vai tiešām pilsētas iedzīvotāji, tostarp pensionāri, kuri ir visdisciplinētākie attiecībā uz maksājumu veikšanu, pelnījuši šādu attieksmi?"** jautā R.Ziemele.

P.S. Jāpiebilst, ka pirms raksta publicēšanas ar daudzdzīvokļu māju Ezera ielā 16 un 18 māju vecāko Rudīti Ziemeli sazinājās "SAN-TEX" darbiniece, kura informēja, ka veiktas korekcijas darbu sarakstā par septembri, kas attiecas uz māju Ezera ielā 18. R.Ziemele gan uzdod retorisku jautājumu, kādēļ nepieciešams tik ilgs laiks, lai sasniegtu kādu rezultātu?

Informē VUGD

Uzmanīgi ar sveču dedzināšanu Adventes laikā

Adventes laikā daudzu māju, uzņēmumu un dzīvokļu logus rotā Adventes vainags un svētku noskaņas radišanai tiek iedegtas sveces. VUGD statistika liecina, ka ik gadu šajā laikā saņem vairākus izsaukumus uz ugunsgrēkiem, kas izcēlušies no bez uzraudzības atstātas iedegtas sveces. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) atgādina vairākus drošības padomus, lai no mazas sveces neizceltos liels ugunsgrēks.

Lielākoties Adventes vainagi sastāv no degspējīgiem materiāliem, un tie, līdzīgi kā telpās novietotas Ziemassvētku eglītes, viegli aizdegas no bez uzraudzības atstātas sveces liesmas. Lai degoša svece neizraisītu ugunsgrēku, VUGD aicina ievērot drošības padomus:

- ✓ pirms sveces aizdegšanas tā jāatbrīvo no visa veida iepakojuma un, ja klāt ir pievienota lietošanas instrukcija, tā jāizlasa;

- ✓ sveces stabili jānovieto uz nedegošas virsmas;
- ✓ degoša svece rada augstu temperatūru, tāpēc vienmēr pārlicinieties, ka svece atrodas drošā attālumā no degspējīgiem priekšmetiem un lietām: audumiem, mēbelēm, aizkariem u.c.;

- ✓ nenovietojiet sveces citu siltuma avotu tuvumā, piemēram, uz televizoriem, radiatoriem, iekurtām krāsnīm vai kamīniem;

- ✓ nepieļaujiet liesmas nonākšanu tiešā saskarē ar dekoratīvajām sveču aplikācijām, svečturiem, stiklu, jo karstuma ietekmē tie var saplīst;

- ✓ uzmaniet, lai svece atrastos bērniem un mājdzīvniekiem nepieejamā vietā;

- ✓ neatstājiet degošas sveces bez uzraudzības, pat ne uz īsu brīdi un, dodoties prom vai pirms gulētiešanas, pārlicinieties, ka sveces ir nodzēstas;

- ✓ neievietojiet sveces Adventes vainagā tieši uz degspējīgiem priekšmetiem, bet iestrādājiet vainagā stabilus un nedegošus sveču turētājus;

- ✓ atcerieties, ka sveces dedzināt eglītē ir ļoti bīstami un no tām viegli var uzliesmot pati egle vai tās dekorācijas.

Lai Adventes laiks paietu mierīgi un neizceltos ugunsnelaime, VUGD aicina iedzīvotājus Adventes vainagos sveces neizmantot vai arī tās nededzināt.

Gadījumā, ja svētku dekorācijām, piemēram, Ziemassvētku eglis vai mājas rotāšanai izvēlaties elektriskos rotājumus/virtenes, atcerieties, ka:

- ✓ pirms elektrisko rotājumu/ virteņu lietošanas rūpīgi izlasiet instrukciju un aplūkojiet marķējumu uz virteņu iepakojuma. Ja ieraudzīsiet tādu apzīmējumu kā mājiņa ar klāt pievienotu paskaidrojumu angļu valodā "for outdoor use", tas nozīmē, ka šis rotājums būs piemērots eglītes greznošanai pagalmā vai mājas fasādei;

- ✓ iekšējām paredzētās virtenes nedrīkst lietot ārpus mājas, jo spuldzītes neizturēs gaisa temperatūru un sabojāsies;

- ✓ ja izmantojat jau lietotas elektrisko spuldziņu virtenes, pārlicinieties, vai tās nav bojātas.

Neaizmirstiet, ja tomēr notikusi nelaime un ir nepieciešama operatīvo dienestu palīdzība, nekavējoties zvaniet uz tālruni numuru 112!

Jubileja

Priecājamies par atbalstu un sapratni

Tuvojas savam loģiskajam nobeigumam kārtējais 2016.gads. Viļakas novada pensionāriem tas bija bagāts ar pasākumiem, ekskursijām pa Latviju un ārpus tās, kā arī iespēju satikties ar senioriem no citiem novadiem. Spilgts apliecinājums tam arī novembris ar Lāčplēša dienu, 98.Latvijas valsts gadadienu, novada pašdarbnieku svētkiem un pensionāru biedrības 10 gadu jubileju.

Novada speciālistu darbu var droši salīdzināt ar lauksaimnieku karsto periodu ražas novākšanas laikā, kad upurētas tiek personīgās intereses. Katram pasākumam nepieciešams noformēt telpas, organizēt darbu, izveidot scenāriju, sarunāt un pieņemt viesmāksliniekus, nokārtot cilvēku nokļūšanu no pagastiem uz centru un vēl daudz citu sīkumu, kas no malas pat nav pamanāmi. Tik milzīgs darbs kultūras jomā netika ieguldīts vēl nevienam gadu. Gods un slava mūsu novada pašvaldībai un tās darbiniekiem. Secinājums vienkāršs: ja

strādā ar sirdi un draudzīgi, tad var būt arī labus rezultātus. Lēni, bet cilvēku attieksme pret pasākumiem mainās uz labo pusi. Visos minētajos pasākumos nevarēja sūdzēties par dalībnieku un apmeklētāju trūkumu. Ar lielu gandarījumu var secināt arī to, ka pirmo reizi savus pensionārus atbalstīja visu pagastu pārvaldnieki. Tas nav pārmetums domes deputātiem, bet gan aicinājums būt tuvāk saviem vēlētajiem. Katrs no mums priecīgs par draugiem, īpaši saņemot dāvanu vai vienkārši laba vēlējumu dzimšanas, vārda dienā vai kādā citā gadījumā. Novada pensionārus kā pirmais sveica novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs ar kundzi, teikdams no sirds vienkāršus, bet siltus vārdus. Tāpat novada ļaudis apsveica arī Saeimas deputāti. Latgales pensionāru apvienības valdes priekšsēdētāja Zofija Zujeva personīgi nevarēja atbraukt no Daugavpils, tomēr atsūtīja pensionāriem apsveikuma telegrammu ar vislabākajiem novēlējumiem. Novadniekus un biedrību ar jubileju apsveikt atbrauca tālāki un tuvāki ciemiņi, tostarp kupla delegācija no Preiļu novada ar biedrības

vadītāju Irēnu Timošenko, Madonas novada biedrība, ko vada Erita Padoma. No tuvākiem kaimiņiem Viļakā ciemojās Balvu un Rugāju pensionāru biedrību pārstāvji. Tālu ceļu mēroja Pededzes kultūras nama aktīvisti ar savu solistu, publikas mīluli Slaviku.

Pasākuma atmosfēra bija jautra un omulīga, jo šajās dienās novadā viesojās arī mākslinieki no Baltkrievijas, kuri sniedza savu koncertprogrammu. Pasākumu kuplīnāja ar dziedāšanu novadniece Valentīna Goldinova. Dejas soļus ar spēlēšanu un dziedāšanu papildināja Viļakas kapela Ilonas Bukšas vadībā, turklāt bez maksas. Pie telpu kārošanas skrupulozi strādāja gan sporta skolas personāls, gan pašvaldības un kultūras nama speciālistes. Tāpat savu atbalstu neliedza uzņēmēji un zemnieki, kā arī skaistus un garšīgus ciemakuļus sarūpēja Marianna Kokoreviča. Visiem vēlreiz paldies par atbalstu un darbu. Vēlam stipru veselību, skaidru prātu, aktīvu un veselīgu dzīvesveidu.

VIĻAKAS NOVADA PENSIONĀRU BIEDRĪBA

Pieredze

Briežciemietes sadziedas ar skandiniekiem

Novembrī Briežuciema etnogrāfiskā ansambļa dāmas devās uz Rīgu, lai piedalītos dziedāšanas meistarklasēs.

Vēlāk Biedrības namā kopā ar folkloras kopu "Skandinieki", daudzajiem kolektīviem no visas Latvijas, Igaunijas un Lietuvas koncertēja valsts simtgadei veltītā patriotiskā, emocionālā, skaistā koncertā. Koncerta laikā katrs uzaicinātais kolektīvs vienu dziesmu uz skatuves dziedāja kopā ar skandiniekiem, jo pasākums bija veltīts arī folkloras kopas "Skandinieki" jubilejai. Šīs kopā dziedātās dziesmas ir izdodas grāmatā. Briežciemietes saviem folkloras draugiem uzdāvināja Valentīnas Kašas grāmatu par Briežuciemu un meistara Andra Ločmeļa gatavoto briedi – svečturi. Esam kārtējo reizi aizveduši un plašai publikai parādījuši sava pagasta, novada, Latgales bagātības, ar kurām lepojāmies paši, labprāt dalāmies

Skand braši. Sievas dzied dziedāšanas meistarklasē kultūras un mākslas centrā "Ritums".

ar citiem! Dziedātājas mājup devās gandarītas, jo bija iespēja ne tikai pašām piedalīties, bet arī baudīt skaistu koncertu, iegūt jaunas idejas, pieredzi, atkal būt kopā uz vienas skatuves ar

kolektīviem, ar kuriem kopā būs *Baltica* un citos pasākumos. Meistarklasēs sievas iemācījās arī igauņu, setu rotaļas un dziesmas.

Z.Mežale

Veiksmes prognoze

29.novembris. Sarežģītā otrdienā līdz plkst. 14.18 pabeigsim visas *astes* un tikai pēcpusdienā, kad iestāsies jauna mēness fāze, uzsāksim jaunas lietas. Pirms tam labi apsverot, ko īsti gribu ar to panākt. Ja kļūdīsies un uzsāksi kaut ko nevajadzīgu, un to nepabeigsi, tad, tici man, apkārtējie par to Tevi vēl ilgi *zāgēs*. Ja šodien jūties slikti, bez kautrēšanās sauc mediķus, jo šodienas saslimšanas var izrādīties ļoooti nopietnas.

30.novembris. Gaiša trešdiena gaišiem cilvēkiem, kad var uzsākt ko jaunu un nebijušu, kad var strādāt gan ar galvu, gan ar rokām. Ar nelielu piebildi: uzmanīgi ar asiem priekšmetiem, sākot ar adatām un beidzot ar zāģiem! Pačukstēšu, ka tieši šodien, ja Jūs esat vientuļš (-a), varat satikt savu otro pusīti. Tāpēc turiet acis, ausis un muti vaļā. Nē, nē, muti labāk tomēr ciet! Tā izskatīsies inteliģentāk.

1.decembris. Agresīvajā ceturtdienā esi gatavs dažādiem *uzbraucieniem* gan no sievas (vai vīra), gan no kolektīva vadības vai kaimiņu puses. Ar to vēl būs par maz, lai tev jautrāk, tad no plkst. 6.08 līdz 10.52 'čika' laiks neļaus Tev iedarbināt auto, liks nokavēt darbu vai bremsēs internetu. Vai nobaidīju? Nu nebūs tik traki, nebūs. Jo bieži vien velns nav tik melns, kā to mālē.

2.decembris. Uzmanīgajā piektdienā vajag ieviest kārtību savā mājā vai kabinetā. Arī komandējumā vai ceļojumā var doties tikai tad, kad bagāžniekā ielikta sniega lāpsta, smilšu maiss, trose un rezerves riepa. Arī pie stūres jābūt īpaši uzmanīgiem, jo šoferiem būs pavājināta reakcija, bet pastiprināta aizkaitināmība un histeriskums. Tādēļ viņiem šodien uz ceļiem bieži gājēju izskatā gādīsies sastapt lēnās govīs, dullās kazas un dumjās blondīnes.

Pareže Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

	Nakts	Diena
T 30.11	Aprācis -5	Aprācis, neļeis lietus +2
C 1.12	Aprācis 0	Mākoņains -2
Pk 2.12	Slaidrs -4	Mākoņains -1
S 3.12	Aprācis, neļeis sniegs -4	Aprācis, neļeis sniegs -4

Gismeteo.Jaunumi.

Informē VID

Līdz 15.decembrim var pieteikt statusa maiņu uz mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu vai atteikties no tā

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) atgādina, ka šobrīd jau reģistrētiem uzņēmumiem un fiziskām personām – saimnieciskās darbības veicējiem, kuri ar 2017.gada 1.janvāri vēlas iegūt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu, līdz šī gada 15.decembrim ir iespēja vērsties ar pieteikumu VID. Tāpat līdz 15.decembrim ar pieteikumu VID var vērsties arī tie uzņēmumi un fiziskās personas – saimnieciskās darbības veicēji, kuri vēlas atteikties no šī statusa, sākot ar 2017.gada 1.janvāri.

Esošajiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, kuri arī nākamgad vēlas saglabāt šo statusu, pieteikums VID nav jāsniedz.

Pieteikumus var aizpildīt brīvā formā un nosūtīt VID pa pastu vai iesniegt VID elektroniskajā deklarēšanas sistēmā (EDS) kā nestrukturētu dokumentu.

Atgādinām, ka par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju var kļūt:

- individuālais komersants,
- individuālais uzņēmums,
- zemnieka vai zvejnieka saimniecība,
- fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicējs,
- sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA).

Lai varētu maksāt mikrouzņēmumu nodokli, mikrouzņēmumam ir jāatbilst šādiem kritērijiem:

- 1) SIA dalībnieki ir fiziskās personas,
 - 2) apgrozījums kalendāra gadā nepārsniedz 100 000 eiro,
 - 3) darbinieku skaits jebkurā brīdī ir ne lielāks par pieciem darbiniekiem. Darbinieku skaitā neiekļauj prombūtnē esošus vai no darba atstādinātus darbiniekus,
 - 4) SIA valdes locekļi ir tikai mikrouzņēmuma darbinieki, t.i., valdes loceklis ir mikrouzņēmuma īpašnieks vai persona, ar kuru noslēgts darba līgums.
- Gadījumos, ja fiziskā persona ir dalībnieks vairākās SIA, tad tikai vienai no šīm SIA ir tiesības izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli. Savukārt, ja fiziskā persona ir SIA dalībnieks un zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieks vai individuālais komersants, vai ir reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs,

tad tiesības izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli tikai vienai no šīm saimnieciskās darbības formām.

VID vērs uzmanību, ka saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu mikrouzņēmums ir tiesīgs izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli tikai gadījumos, ja mikrouzņēmuma darbinieka ienākums attiecīgajā mikrouzņēmumā nepārsniedz 720 eiro mēnesī.

Sākot ar 2017.gadu, mikrouzņēmumu nodokli nav ietvertas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Mikrouzņēmumu nodokļa likme 2017.gadā ir 5%.

Sākot ar 2017.gada 1.janvāri, saskaņā ar likumu “Par valsts sociālo apdrošināšanu” par katru mikrouzņēmuma darbinieku ir jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no obligāto iemaksu objekta, kas nevar būt mazāks par trīs ceturtdaļām no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra.

Savukārt tie uzņēmumi vai fiziskās personas – saimnieciskās darbības veicēji, kuri savu saimniecisko darbību reģistrē pirmo reizi, mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu var iegūt vienlaikus ar reģistrāciju LR Uzņēmumu reģistra attiecīgajā reģistrā, piesakoties mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai. Fiziskā persona mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu var iegūt, vienlaikus ar reģistrāciju saimnieciskā darba veicēja statusā, aizpildot īpaši tam paredzētu pieteikuma veidlapu un iesniedzot to VID.

Plašāka informācija par mikrouzņēmumu nodokli pieejama VID mājaslapas sadaļā “Nodokļi /Mikro uzņēmumu nodoklis”.

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID Nodokļu un muitas informatīvo tālruni 67120000, vērsties ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai arī uzdot jautājumus rakstiski VID mājaslapā, sadaļā “Kontakti”.

Sākot ar 2017.gadu, mainās mikrouzņēmumu nodokļa likme un tajā vairs netiek ietvertas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (sociālās iemaksas), tāpēc mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam ir pienākums veikt sociālās iemaksas par katru mikrouzņēmuma darbinieku.

2017.gadā:

- 1 Mikrouzņēmumu nodokļa (MUN) likme apgrozījumam līdz 100 000 EUR samazinās no 9% uz 5%.**
Sākot ar 2017.gadu, mikrouzņēmumu nodokļa likme mikrouzņēmuma apgrozījumam līdz 100 000 EUR ir 5%.
- 2 Lielāka sociālā aizsardzība: sociālās iemaksas maksā par katru darbinieku.**
Sociālās iemaksas aprēķina no sociālo iemaksu objekta. 2017. gadā minimālo iemaksu objekts ir trīs ceturtdaļas no minimālās mēneša darba algas jeb 285 EUR (1/3 no 380 EUR). Ja sociālo iemaksu likme ir 34,09%, tad minimālais maksājums ir 97,16 EUR. Likumā noteiktajos izņēmumu gadījumos (piemēram, pensionāri) iespējams veikt mazākas sociālās iemaksas – trīs astotdaļas no minimālās algas jeb 142,50 EUR, minimālais maksājums – 48,58 EUR (142,50 x 34,09%).
*Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"

PIEMĒRS:

2016.gads	2017.gads
<p>A uzņēmums (5 darbinieki) B uzņēmums (1 darbinieks) 35 000 EUR (apgrozījums gadā)</p> <p>Sociālās iemaksas – iekļautas nodokļi Mikrouzņēmumu nodoklis (9%) – 3150 EUR Nodokļi kopā – 3150 EUR</p>	<p>A uzņēmums 2017.gadā 5 darbinieki (maksimālais skaits) 35 000 EUR (apgrozījums gadā)</p> <p>Sociālās iemaksas par darbiniekiem – 5829,60 EUR Mikrouzņēmumu nodoklis (5%) – 1750 EUR Nodokļi kopā – 7579,60 EUR</p>
	<p>B uzņēmums 2017.gadā 1 darbinieks (minimālais skaits) 35 000 EUR (apgrozījums gadā)</p> <p>Sociālās iemaksas par darbiniekiem – 1165,92 EUR Mikrouzņēmumu nodoklis (5%) – 1750 EUR Nodokļi kopā – 2915,92 EUR</p>

Līdz 2016.gada 15.decembrim ir iespējams atteikties no MUN maksātāja statusa vai arī pieteikties citam nodokļu maksāšanas režīmam, VID iesniedzot brīvā formā rakstisku pieteikumu. Pieteikumus var iesniegt izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), klātienē jebkurā VID klientu apkalpošanas centrā vai arī sūtīt pa pastu.

Par izmaiņām minimālo sociālo iemaksu piemērošanā

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) atgādina, ka ar 2017.gadu tiek ieviestas minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – minimālās iemaksas), kas darba devējam ir jāveic par saviem darbiniekiem. Tādējādi nodrošināts, ka darbinieki ir sociāli aizsargāti, piemēram, arī grūtniecības vai slimības gadījumā, kā arī, darba gaitām noslēdzoties, saņems vecuma pensiju.

Likums “Par valsts sociālo apdrošināšanu” paredz, ka ar 2017.gada 1.janvāri par ikvienu darbinieku, neatkarīgi no tā, vai viņš strādā pilnu vai nepilnu darba dienu, vai tikai noteiktu stundu skaitu kalendāra mēnesī, darba devējam par viņu ir jāmaksā minimālās iemaksas. Tās veic arī mikrouzņēmumi par katru no saviem darbiniekiem neatkarīgi no mēneša apgrozījuma.

2017.gadā mēneša minimālo iemaksu objekts ir trīs ceturtdaļas no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra. 2017.gadā minimālā mēneša alga ir 380 eiro, tātad minimālo obligāto iemaksu objekts ir 285 eiro. Ar 2018.gada 1.janvāri minimālo iemaksu objekts būs pilna minimālā mēneša darba alga. Minimālās iemaksas aprēķina, piemērojot obligāto iemaksu likmi, kas vispārējā gadījumā – 34,09 %.

Kam minimālās iemaksas nepiemēro vai piemēro samazinātā apjomā

Minimālās iemaksas ir samazinātas vai tās veic no faktiskā algotā darbā aprēķinātā ienākuma šādām personām:

- vecuma pensiju saņēmējiem;
- personām, kurām līdz vecuma pensijas saņemšanai ir palikuši pieci gadi vai mazāk;
- personām ar I un II grupas invaliditāti;
- pirmos trīs mēnešus personai, kas pirmreizēji kļūst par darba ņēmēju;
- jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, kuri mācās vai studē;
- notiesātajam, kas soda izciešanas laikā strādā;

darba devējam, kas maksā nodokļus vispārējā režīmā, darba ņēmējam periodā, kad tas ir cita darba devēja – mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja – darbinieks.

Ja minētās personas ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājas, tad 2017.gadā viņām piemēro iemaksu objektu trīs astotdaļu apmērā no minimālās mēneša darba algas jeb 142,50 eiro.

Savukārt 2018.gadā iemaksu objektam jābūt ne mazākam par pusi no minimālās mēneša darba algas. Ja nodokļi tiek maksāti vispārējā kārtībā, minētajām personām minimālās iemaksas veic no faktiskā algotā darbā aprēķinātā ienākuma (darba algas).

Minimālās sociālās iemaksas nepiemēro:

- pašnodarbinātajiem;
- sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājiem;
- iekšzemes darba ņēmējam pie darba devēja ārvalstnieka;
- ārvalstu darba ņēmējam pie darba devēja ārvalstnieka.

Kā piemēro, maksājot nodokļus vispārējā režīmā

Ja darba alga ir mazāka par minimālo mēneša darba algu, minimālās iemaksas no starpības starp minimālo mēneša darba algu (2017.gadā 285 eiro) un faktiski aprēķinātajiem ienākumiem veic darba devējs no saviem līdzekļiem.

Minimālās iemaksas veic tas darba devējs, kuru darba ņēmējs savā algas nodokļa grāmatiņā ir atzīmējis kā galveno ienākuma gūšanas vietu. Ja darbinieks algas nodokļa grāmatiņā nav atzīmējis nevienu ienākuma gūšanas vietu, VID vienas darba dienas laikā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) informē to darba devēju, kurš pirmais ir iesniedzis ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu, un turpmāk viņam ir jāveic minimālās iemaksas par šo darbinieku. Tāpat VID informē darba devēju par to, ka minimālās iemaksas turpmāk par konkrēto darbinieku var neveikt. Darbinieks var algas nodokļa grāmatiņā mainīt savu izvēlēto galveno ienākuma gūšanas vietu.

Detalizēta informācija par minimālo iemaksu veikšanu ir pieejama www.vid.gov.lv sadaļā “Nodokļi” – “Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas” – “Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas darba devējiem, kuri nodokļus maksā vispārējā režīmā”.

Apsveikumi

Un kas par to, ka gadu vesels klēpis
Kā pļavas ziedi laika vāzē mirdz.
Gan sūrumu, gan prieku katrs slēpis,
Bet viss ir bijis vajadzīgs priekš sirds.
Sirsnīgi sveicam **Luciju Ločmeli** skaistajā jubilejā!

Pugaču ģimene

Garš dzīves ceļš, kur smaguma nav trūcis,
Bet katrai naktij galā bija rīts,
Jo palīdzējis Dievs, kad viņu lūdzi,
Pēc tumsas apkārt atkal sauli vīt.
Mīļi sveicam **Luciju Ločmeli** lielajā dzīves jubilejā!

Vēlam veselību, prieku un Dieva svētību katrai dienai.
Brāļa bērni, Antoņina

Paliec manā tuvumā kā zars pie koka,
Kā mēness pie zvaigznēm,
Kā vārds uz lūpām, lai jūtu - ir līdzās
Tava draudzīgā roka.

Vismīļākie sveiciens
Edgaram un Ingridai Skučiem Sudrabkūzās!

Ik gadu kāzu dienā iedeziet baltu sveci.

Ar domām baltākajām palieciet tai klāt!

Ceļinieku ielas kaimiņi

Bet pāri visam tam lai Jums ir mīlestība.
Kas ir pilnības saite!
Un Kristus miers lai valda Jūsu sirdīs.

(Kol.3,12-17)

Sirsnīgi sveicam **Ingridu un Edgaru Skučus**

Sudraba kāzu jubilejā!

Balvu Romas katoļu draudzes prāvests un komiteja

Nekas uz šīs zemes nav vienāds,
Ne upe, ne jūra, ne krasts.
Katram mirklim, stundai un dienai
Piemīt kas neparasts.

Vismīļākie sveiciens mūsu nannai, mammai

un sievai **Aijai** skaistajā jubilejā!

Tava ģimene

Pērk

SIA "Lauku Miesnieks" iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 28761515.

SIA "Cēsu gaļas kombināts" par labām cenām iepērk jaunlopus un liellopus. Samaksa pēc vienošanās. Tālr. 26185703, 25573447.

Pērk meža īpašumus ar zemi un cirsmaš. Tālr. 29433000.

Pērk izstrādātus, daļēji izstrādātus mežus, cirsmaš. Tālr. 28021194.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus, jērus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 62003939.

Pērk VW Passat vai Audi A6 ar 1,9 - 2,5 TDI dzinēju, no 1994. līdz 2000.g., koptu mašīnu, var ar defektu. Tālr. 29485804.

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

SIA RENEM iepērk jaunlopus, liellopus, aitas. ELEKTRONISKIE SVARI. Paaugstinātas cenas! Skaidrā naudā vai ar pārskaiteļienu. Tālr. 29996309, 26447663, 29485520, 26393921, 65329997 vai pa e-pastu: re-nem@inbox.lv

SIA "AIBI" pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Pērk arī gaļas šķirnes jaunlopus eksportam. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

Pārdod

Pārdod bioloģiskos sivēnus.
Tālr. 26329184.

Pārdod sivēnus (2 mēn.).
Tālr. 26386442.

Pārdod sausu, skaldītu malku ar piegādi.
Tālr. 26425960.

Pārdod muskuspīles, muskuspīļtēviņus, 3 mazus pilēnus, 2 jaunos gaiļus.
Tālr. 27562275.

Pārdod VW Passat Variant, 1.8, 1993.g., TA 12.2017.
Tālr. 29435175.

Pārdod lauksaimniecības zemi Lazdukalnā, 2,8 ha, kad. Nr. 38640040264, EUR 2800.
Tālr. 26553794.

Dažādi

Autoskolā "BaronsR" C, CE kategorija 5.decembrī plkst. 17.00. B kategorija 8.decembrī plkst. 17.00. Tālr. 29336212, www.baronsr.lv.

Autoskola "Delta 9V" uzsāk jaunu mācības grupas komplektāciju decembrim.
Tālr. 29208179.

AKUMULATORI TRAKTORTEHNIKAI veikalā "WELL AGRO", Stacijas ielā 32, Balvos (blakus DUS "Gotika Auto").
Tālr. 25643339.

Brīvības 62, 2. stāvā, atvērta APAVU REMONTDARBŅĪCA.

Pazudusi pelēka kaķenīte.
Tālr. 29378930.

Dāvina

Balti kaķēni, 1,5 mēnešus veci, meklē gādīgus saimniekus.
Tālr. 28708046.

Piedāvā darbu

Piedāvā darbu MEŽSTRĀDNIEKIEM.
Tālr. 26211223.

Meklē saimnieku

Žiguros pieklīdis suns (iespējams, medību). Ja nepiesakās saimnieks, varbūt kāds paņems savā gādīgajā aprūpē.
Tālr. 29289480.

Atvadu vārdi

Jau saule riet,
Sirds atvadās no dienas,
Sirds pretī klusumam
Un dusai iet.

LEONTĪNE MASALE (dzim. Ārmane) dzima 1929.gada 25.janvārī Marciannas un Donata ģimenē. Saskanīgā un gādīgā ģimenē auga 7 brāļi un 3 māsas. Vecākie brāļi rūpējās par mazākajiem. Kad bija jāiet skolā, Leontīne sāka mācīties Saukaviešu pamatskolā un pēc tam Kristiņu pamatskolā. Pēc skolas beigšanas aizgāja mācīties un pabeidza Rēzeknes pedagoģisko skolu.

Bija kara un pēckara gadi, ar iztikšanu grūti, taču vecāki rūpējās, lai visi bērni iegūtu izglītību. Ieguvusi pedagoga profesiju, Leontīne uzsāk darba gaitas Kristiņu pamatskolā, pēc tam seko Naurēnu skola, Kārsavas skola, Mežvidu skola. Leontīne satiek savu mīlestību Ernestu un nodibina ģimeni. Dzimis bērni – meita Ināra un dēls Ilmārs.

Darba un dzīves rūpes 60-to gadu sākumā atveda Masaļu ģimeni uz Tilžas internātpamatskolu. Skolotāja te nostrādā līdz 1988.gadam, māca matemātiku 1.-4.klasei un ir audzinātāja.

Atlikušā mūža gadus pavada Tilzā, rūpējoties par sevi un mazbērniem. Aizgājēja sagaidīja arī mazmazbērnu.

Bagāta ar asu prātu, saprotoša, rūpīga, iejūtīga, pedantiski precīza un kārtīga darbā un sadzīvē.

2016.gada 25.novembrī Leontīne Masale aizvēra acis, un klusi noslēdzās mūžs.

Izsakām līdzjūtību radīem, tuviniekiem, draugiem.
30.novembrī plkst. 11.00 Sv. Mise Tilžas katoļu draudzes baznīcā, veltīta aizgājējai. Pēc tam vēlēsim mūža dusu, atvāsimies no aizgājējas ar trīs sauļām smilšu Pintānu kapos.
TILŽAS INTERNĀTPAMATSKOLAS KOLEKTĪVS

Cik grūti noticēt, ka nekad vairs

Miļo tēt, cik ļoti grūti
Tevi zemes klēpim dot,
Atvadosies sveikas sūti,
Dziedāt dziesmu pēdējo. (Z.Purvs)
Mūsu vispatiesākā līdzjūtība
Marijai Borisovai, mūžībā pavadot
mīļo tēti **JEVĢENĪJU**.
Ciemata ielas 3. mājas kaimiņi

Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdi saglabāt.

Tā gaisma, ko izstaro svece
Tas gaišums, kas liesmiņā plīvo,
Tas izplēn un pazūd, un gaist,
Bet gaisma un siltums, kas cilvēkā dzīvo,
Tas nezūd - tas paliek un mirdz.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Jānim Birkovam, pavadot māti
BERNADETU BIRKOVU mūžības
ceļā!
Rugāju novada dome

Kad mūžības vēji atnesuši tumšo
dienu un paliek tikai atmiņas, mūsu
klusi mierinājuma vārdi **meitai
Inārai Tiltiņai ar ģimeni un
tuviniekiem, LEONTĪNU MASALI**
pēdējā gaitā pavadot.
Pārupes ielas 10.mājas 4. ieejas
kaimiņi, Ināra G., Zigrīda P.,
Grigorjevi, Vera Z., Anna V.,
Vilma B., Ārija S., Galvanovski

Mātes aiziešanu nevar aptvert - tā
sākas vēlāk,
kad durvis atvērsim un iekšā -
tukšums,
un pavards auksts,
un neklāts pusdiengalds.
Izsakām līdzjūtību **Jānim Birkovam
un pārējiem tuviniekiem,
BERNADETU BIRKOVU** mūžības
ceļā pavadot.
Lazdukalna pagasta pārvalde

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu - vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdi saglabāt.

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skujas smagi krīt.
Cik grūti iedegt baltu sveci,
Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Jānim Birkovam, MĀMIŅU mūžībā
pavadot.
Juris un Veneranda

Skumju brīdī esam kopā ar **Tamāru
un viņas tuviniekiem, TĒTI,
VECTĒTIŅU** pavadot kapu kalniņā.
Olga, Aija, Lolita, Māriete, Tatjana,
Mareks, Iveta, Liga Z., Liga B.,
Marta, Geņuks, Andis, Iluta

Es neaizgāju pavisam,
Bet tepat paliku -
Savā dzimtajā zemē
Zem saules aizmigu.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
bijušajai darbiniecei **Jekaterinai
Jegorovai, dēliem, mazdēlam un
pārējiem piederīgajiem,
guldot zemes klēpi vīru
OĻĢERTU JEGOROVU.**
Aija, Lida, Ina

Nevar pazust tas, ko mīli,
Nezūd darbs, kas krietni veikts.
Arī tad, ja mūža gājums
Šķiet pārāk negaidīti beigts.
(A.Krūklis)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **sievai,
bērniem, mazbērniem un
pārējiem piederīgajiem,
ANATOLIJU BORISOVU** mūžības
ceļā pavadot.
Tirgus ielas 3.mājas iedzīvotāji

Indekss 3004

Vaduguns
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**

D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE **S.GUGĀNE** - T.64522126
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: **vaduguns.lv**

Datorsalikums-
**SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS**
Iespīests SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3490